

MEMÒRIA ANUAL 2020

CENTRE D'ESTUDIS
MARÍTIMS I D'ACTIVITATS
DEL PORT DE TARRAGONA

MEMÒRIA ANUAL

2020

CENTRE D'ESTUDIS
MARÍTIMS I D'ACTIVITATS
DEL PORT DE TARRAGONA

PORT-CIUTAT

1	Els nostres espais Nuestros espacios	_____		4
2	Exposicions i Activitats del Moll de Costa Exposiciones i Actividades del Moll de Costa	_____		13
3	Museu del Port de Tarragona Museo del Port de Tarragona	_____		29
4	Arxiu del Port de Tarragona Archivo del Port de Tarragona	_____		43
5	Imatge Port-Ciutat Imagen Port-Ciutat	_____		61
6	Servei de Publicacions del Port de Tarragona Servicio de Publicaciones del Port de Tarragona	_____		66
7	Creació, muntatge d'exposicions i manteniment Creación, montaje de exposiciones y mantenimiento	_____		73

1 Els nostres espais

Nuestros espacios

MOLL DE COSTA

L'escenari que presenta aquest espai portuari, autèntica avinguda sobre el mar, permet als ciutadans realitzar-hi tota classe d'activitats culturals, socials i esportives, promogudes per entitats de tot tipus i patrocinades pel Port de Tarragona.

Aquest any 2020, amb la pandèmia mundial de la Covid-19, s'ha vist afectat el Moll de Costa pels confinaments dels ciutadans i tancaments intermitents dels espais.

MOLL DE COSTA

TINGLADO 1

Aquest espai acull tot tipus d'activitats promogudes per entitats de la ciutat, o pel mateix Port de Tarragona en els seus dos vessants: la producció pròpia (com l'exposició fotogràfica de la 'Tarragona Confinada') o bé la gestió d'exposicions de caràcter itinerant realitzades per algun ministeri de l'Estat, la Generalitat de Catalunya o per alguna fundació o entitat de prestigi.

TINGLADO 1

TINGLADO 2

El Tinglado 2, al llarg del seu recorregut, ha merescut diverses mencions i guardons com el Premi Nacional d'Arts Plàstiques de la Generalitat de Catalunya l'any 1990, el Premi de l'Associació de Crítics d'Art de Catalunya l'any 1991, el Premi al millor catàleg de la Primavera fotogràfica de 1992 i el Premi Bonaplata de la Generalitat de Catalunya el 1993. Tots aquests premis han convertit aquesta instal·lació en una de les més importants en aquest tipus de mostres avantguardistes.

Aquest any 2020, al Tinglado 2, s'ha instal·lat provisionalment el Museu del Port fins que la remodelació del seu espai estigui finalitzada i el Museu torni al Refugi 2.

TINGLADO 2

TINGLADO 4

Durant les obres d'adequació del Museu Arqueològic a la plaça del Rei, el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona presenta una exposició de síntesi de la història de Tarraco a les instal·lacions del Tinglado 4 cedides pel Port de Tarragona.

TINGLADO 4

REFUGI 1

El Refugi 1 del Moll de Costa és un espai polivalent de més de 2.000 m² que acull tot tipus d'actes culturals, socials i lúdics, on es pot destacar la realització de concerts, congressos, exposicions de gran format i trobades d'associacions culturals i socials del territori.

REFUGI 1

REFUGI 2

El Refugi 2 del Moll de Costa és un espai on es troba el Museu del Port. El Museu del Port conserva i difon el patrimoni marítim i portuari, i el posa al servei dels escolars i del públic en general que el visita.

L'any 2020 ha estat en obres per crear es un nou Museu, actualitzat i modern que obrirà les portes durant l'any 2021.

MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA

REFUGI 2

TEATRET DEL SERRALLO

El Teatret del Serrallo, situat a la segona planta de l'edifici de l'antic Pòsit de Pescadors, és una sala polivalent destinada a acollir una àmplia tipologia d'esdeveniments de caràcter cultural, educatiu, privat i institucional, tant de la institució com del món associatiu, educatiu, cultural i empresarial del territori.

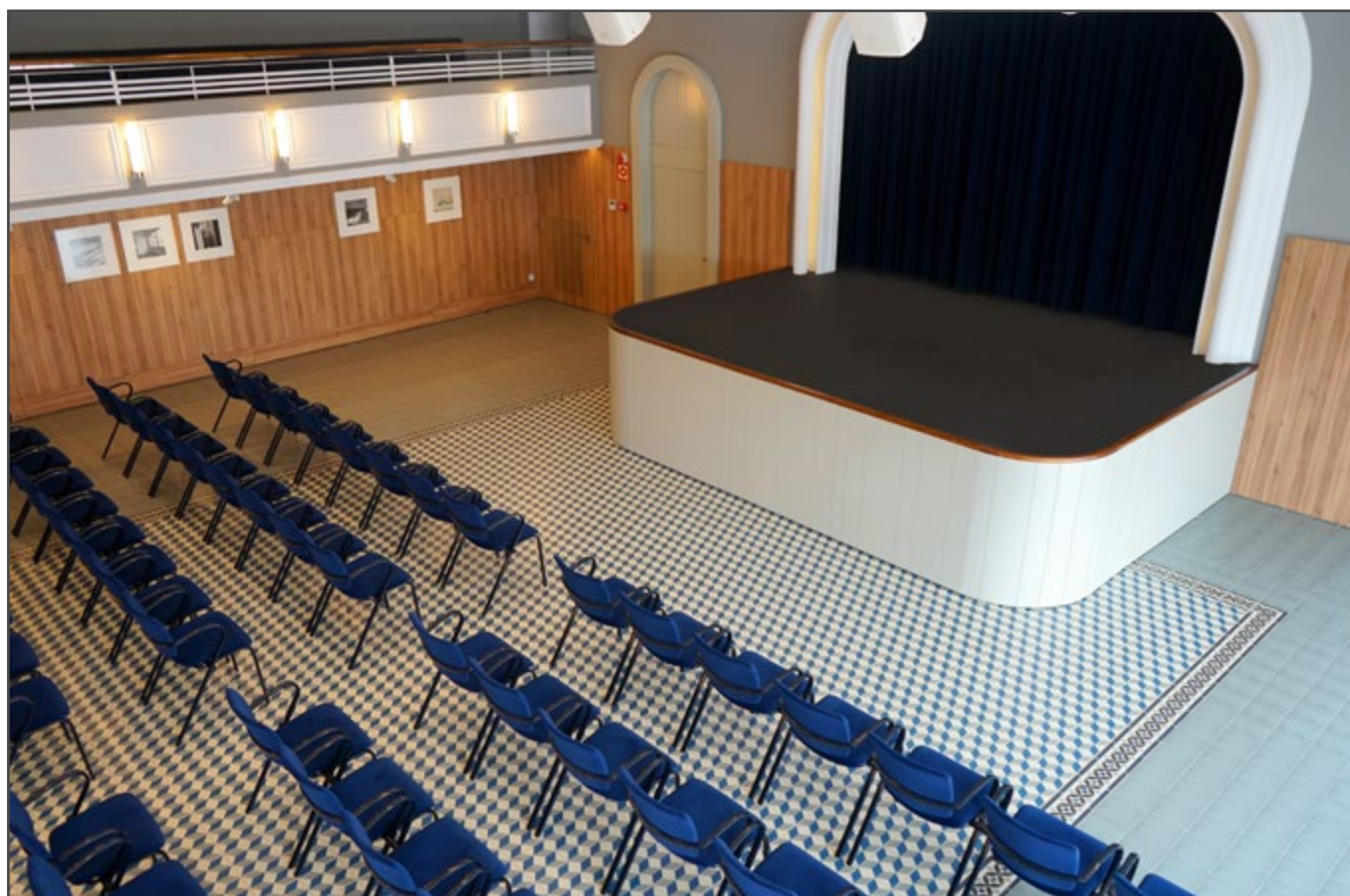
A la quarta planta estan situades les oficines de Port-Ciutat del Port de Tarragona.

FAÇANA EDIFICI

OFICINES PORT-CIUTAT

TEATRET DEL SERRALLO

ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA

L'Arxiu del Port de Tarragona té com a missió principal custodiar i difondre el patrimoni documental portuari i donar servei a l'administració portuària i als investigadors i públic en general.

Està situat a l'antic edifici d'oficines de la Junta d'Obres del Port de Tarragona al carrer d'Anselm Clavé, número 2, cantonada amb la plaça dels Carros. Es tracta d'una construcció d'estil neoclàssic construïda l'any 1922 seguint les directrius de l'enginyer Francisco G. de Membrillera.

La rehabilitació de la façana de l'edifici (construït l'any 1923) que es va dur a terme l'any 2017, així com algunes millores en l'interior de l'edifici, com la instal·lació d'ascensor, i l'aposta per la senyalització interior i exterior formen part també de l'objectiu d'apropar-nos a la ciutadania i la pretensió que l'Arxiu del Port continuï sent un punt de referència per a les persones interessades a conèixer la història, però també l'actualitat del Port de Tarragona.

ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA

ARXIU DEL PORT
DE TARRAGONA

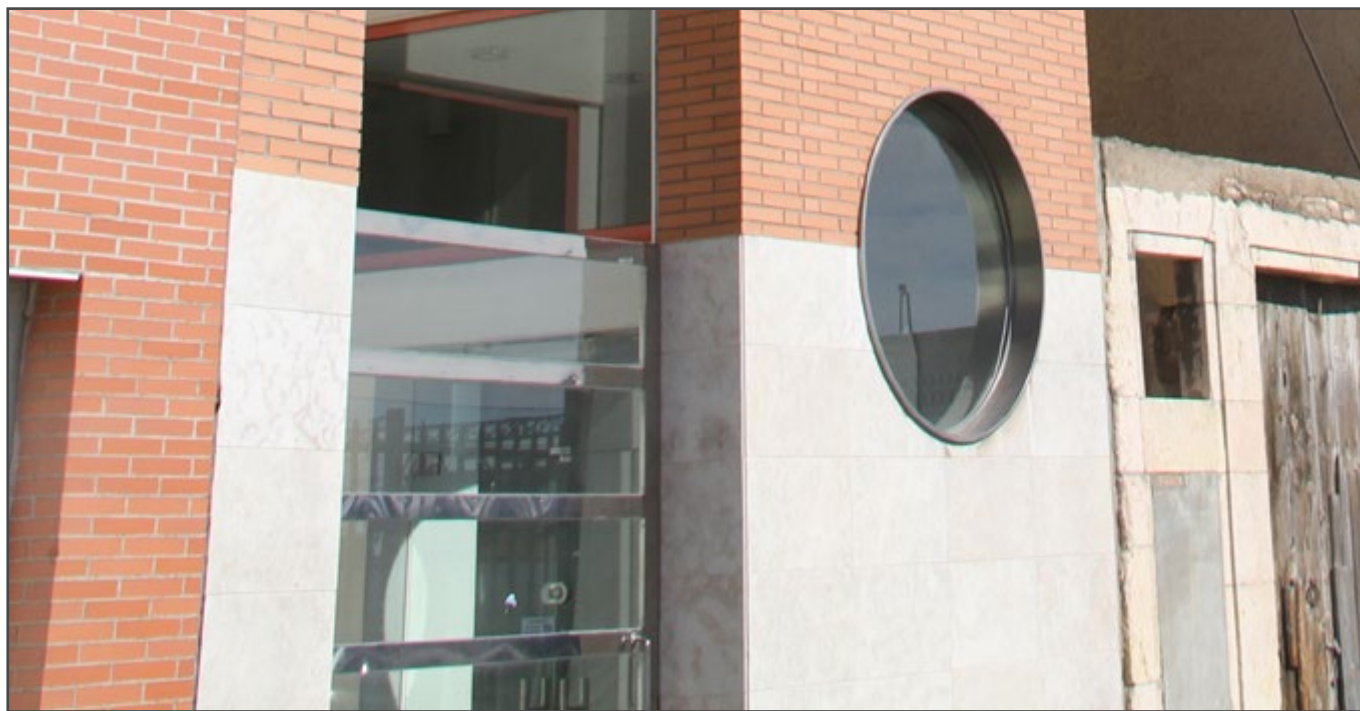

FONS DE L'ARXIU
DEL PORT DE TARRAGONA
AL C/ DEL MAR

FONS D'ART DEL PORT DE TARRAGONA

L'objectiu del Fons d'Art del Port de Tarragona és conservar, catalogar, promocionar, augmentar i exposar les peces que el formen.

Està situat a l'edifici situat al carrer del Mar, 12. Aquest edifici està principalment utilitzat com a dipòsit del Fons de l'Arxiu del Port de Tarragona, i la planta baixa disposa d'un espai on trobem algunes de les peces del Fons d'Art.

FONS D'ART DEL PORT DE TARRAGONA AL CARRER DEL MAR

TOM CARR

2 Exposicions i Activitats del Moll de Costa

Exposiciones y Actividades del Moll de Costa

EXPOSICIÓ: "ALGO POR LO QUE RECORDAR" D'ELENA OUNDJIAN TINGLADO 1

Del 20 de desembre de 2019 al 9 de febrer de 2020

Elena Oundjian (1977) de Riudecanyes (Tarragona), después de los años, y de la creación de obras con carácter expresionista, crea una parada en el tiempo, para arriesgar a la creación de una obra ordenada y disciplinada, buscando en ellas una armonía en la luz y el silencio.

En esta exposición hablan en forma de obra, recuerdos, personas, objetos, aficiones y animales casi siempre felinos, buscando en estas transmitir al espectador, momentos, instantes que vagan en los recuerdos.

Algo por lo que recordar y recoger en forma de obra para que no pase al olvido y poder compartir en forma de arte graduando la luz con la que brilla en su interior.

Estos últimos cuatro años de trabajo recopilando en la memoria del artista son el fruto de esta exposición, diferentes temas, figura humana, objetos, felinos, animales, y boxeo.

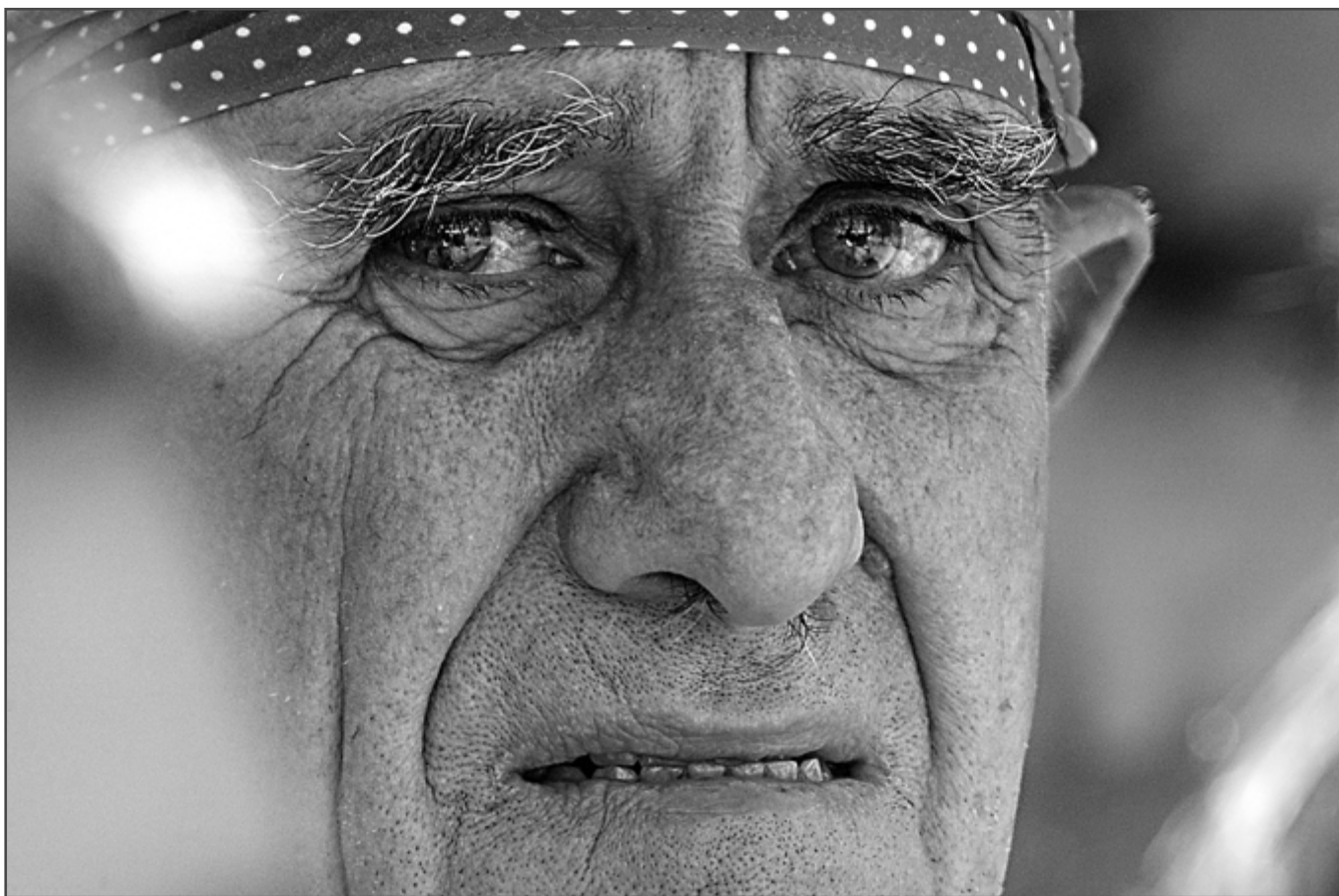
Una extraña relación envuelve los pensamientos, instantes que quedaron grabados en la mente, personas quien dejaron huella, objetos que abren la puerta de recuerdos, aficiones que admira, y respeto a seres.

Presente esta la luz en cada una de las obras, alumbrando el estado de ánimo que averigua en sí, cada espectador al observarlas.

Aquesta exposició va comptar amb 2335 visites.

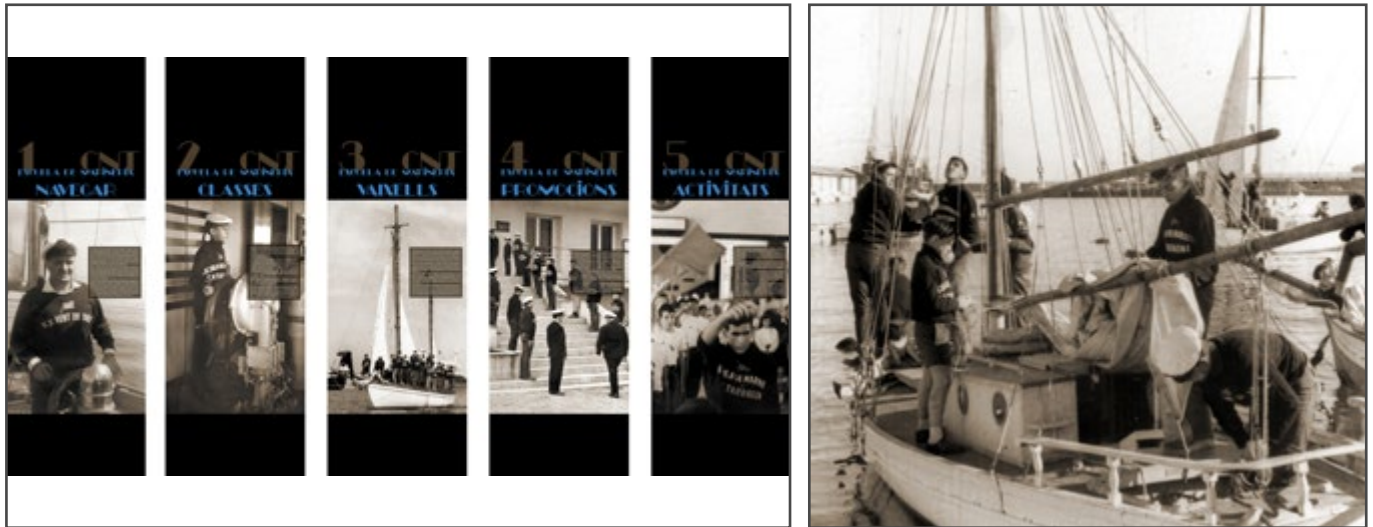
**EXPOSICIÓ: "BASTINT ANHELS" D'ALBERT NEL·LO
TINGLADO 1
Del 20 de desembre de 2019 al 9 de febrer de 2020**

Com una amalgama de mans, turmells i colzes, els castells es van bastint i s'acosten al cel per pessigar-ne l'essència i tornar. Tornar a plaça per riure, plorar, xisclar i compartir amb els companys totes les emocions humanes concentrades amb una intensitat de perfum. L'autor ens presenta una selecció d'instantos fugaçs que ens mostren la força d'una cultura i un país per lluitar, organitzar-se i no defallir. Individualitat i col·lectiu brillen a parts iguals en una simbiosi perfecta. Endinsant-nos-hi, evidenciem com en la gran diversitat humana present en cada construcció, cadascú vetlla per un anhel comú, i ens serveix de model per la vida. Les imatges ens parlen de colles sense importar-nos el color de la camisa, sinó l'esperit del moviment. L'humà perd la por al contacte, al tacte d'altri, per tal d'assolir fites comunes, i, plegats, besar el cel.

Aquesta exposició va comptar amb 2335 visites.

**EXPOSICIÓ: “VENT DE DALT O APRENDRE A NAVEGAR
ESCUELA DE MARINERÍA - CLUB NÀUTIC DE TARRAGONA” DE MUSEU DEL PORT - TINGLADO 1
Del 20 de febrer al 30 d’agost de 2020**

L'any 1961 el Club Nàutic de Tarragona oficialitza una nova activitat vinculada amb la formació d'aprenents de mariners. Coneguda com a *Escuela de Marinería* del Club Nàutic de Tarragona, passà als anys setanta a ser Escola de formació d'aprenents de mariners pel fet d'ampliar els seus continguts, més enllà d'atorgar el títol de patró d'embarcacions esportives.

La implicació de Ramon Salvadó i el suport de Joaquin de Muller i Abadal, president del Club Nàutic de Tarragona, van facilitar la tasca de l'Escola de la qual Tomàs Forteza Segura en va ser el creador i el seu director fins a l'any 1977, data en què ho deixà per motius de salut.

Integrada a la Secció de Vela aviat va tenir autonomia pròpia - com una secció més del Club- amb la creació d'un Patronat i un reglament. Fou la primera escola nàutica esportiva de l'Estat i va comptar amb el suport de la *Federación Nacional de Vela* i les aportacions personals de socis perquè els seus fills i filles tinguessin afició a la mar i practiquessin la navegació a vela.

L'Escola fomentava les activitats esportives en embarcacions a vela de regates i formava a aprenents de mariners en diferents categories i edats a més d'incorporar la participació de les noies, juntament amb els nois, fet a destacar en aquells anys.

Per a Tomàs Forteza Segura, Maso pels coneguts, navegar a vela era una de les seves grans passions. Va començar a fer-ho al riu Ebre gràcies a la petita embarcació *Vent de Dalt* que va encarregar construir al mestre d'aixa Ferran Vilas i que fou l'antecedent de la futura goleta del mateix nom de la qual en seria armador seguint l'estela del seu besavi.

La goleta *Vent de Dalt*, de 6 metres d'eslora, d'un pal, i més tard transformada per incorporar dos pals, estava aparellada com a balandre amb tres flocs. Propietat de Tomàs Forteza Segura va ser el primer vaixell escola que va tenir el Club Nàutic.

Les sales de l'antic Club Nàutic al moll de Costa, així com el desaparegut Bar Perico del Serrallo, formen part de la memòria col·lectiva dels alumnes que gaudiren i aprengueren de la mar, de l'amistat i de la vida. Aquesta exposició s'emmarca en una col·laboració conjunta del Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona i del Museu del Port de Tarragona amb motiu del centenari del naixement de Tomàs Forteza Segura, poeta i llibreter de la Llibreria Guardias de Tarragona Tomàs Forteza (Tortosa 1920-Tarragona 1980) Entre l'art, les lletres i la mar (del 6 de febrer al 12 d'abril de 2020) i primer director de l'Escuela de Marinería del Club Nàutic Vent de Dalt o aprendre a navegar. Escuela de Marinería del Club Nàutic de Tarragona (del 20 de febrer al 20 d'abril de 2020).

Aquesta exposició va comptar amb 1474 visites.

EXPOSICIÓ: "EXPRESSIONS - HOMENATGE A LA DONA" DE CARMEN VALVERDE TINGLADO 1

Del 21 de febrer al 30 d'agost de 2020

A través de la col·lecció "Expressions" vull transmetre a l'espectador, de forma frontal i directa, les emocions i sentiments de les dones. De l'alegria a la tristesa, de la diversió a la malenconia, de l'èxtasi a la reflexió... plasmant sobre l'obra la gran riquesa expressiva femenina, potenciada pel format del quadre i la potència dels colors usats.

La gamma de colors que en els sentiments més alegres es percep amb força, es dilueix quan els estats d'ànim són més tristos i arriba a desaparèixer quan la dona plora... la tristesa absoluta.

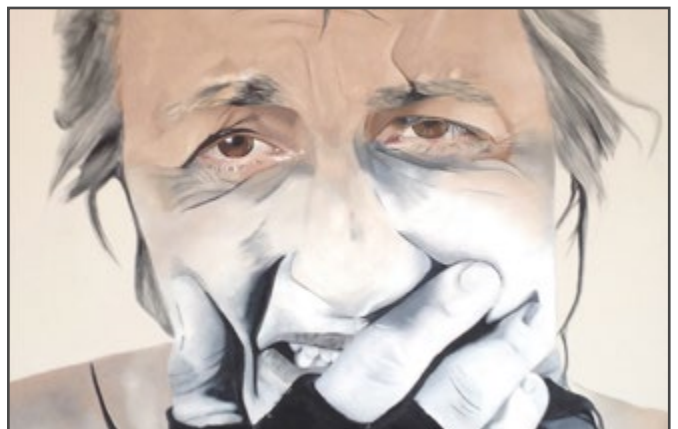
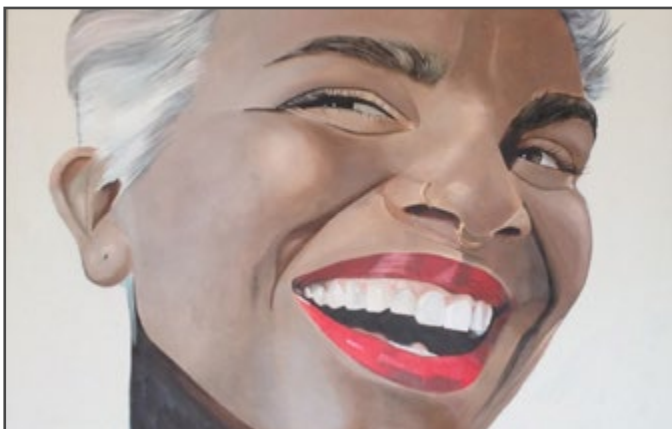
El meu objectiu com a dona i artista és aconseguir que l'espectador femení, després de veure aquesta col·lecció, surti de la sala carregada d'energia positiva; i que l'espectador masculí prengui consciència de la grandesa i força de la dona.

Per al públic més jove he volgut transmetre una exposició divertida, que els cridi l'atenció pel format i intensitat cromàtica de l'obra.... Que els convidi a fer-s'hi "selfies". Pretenc aconseguir l'interès dels joves per l'art i que aquest col·lectiu pugui participar de l'exposició sense caure en l'avorriment que comporta visitar un museu o una galeria d'art.

La millor recompensa a un any intensiu de creació seria que la col·lecció es convertís en un factor d'ajuda psicològica a les dones que per circumstàncies de la vida hagin pensat que són insignificants. L'obra fonamentada en elles els ha de fer veure que no ho són d'insignificants, sinó tot el contrari.

També em plauria que els masclistes patològics s'adonessin de l'insignificant que són al costat d'aquesta obra i que les generacions venidores vegin en la dona el què és... una obra d'art.

Aquesta és la meva intenció ...

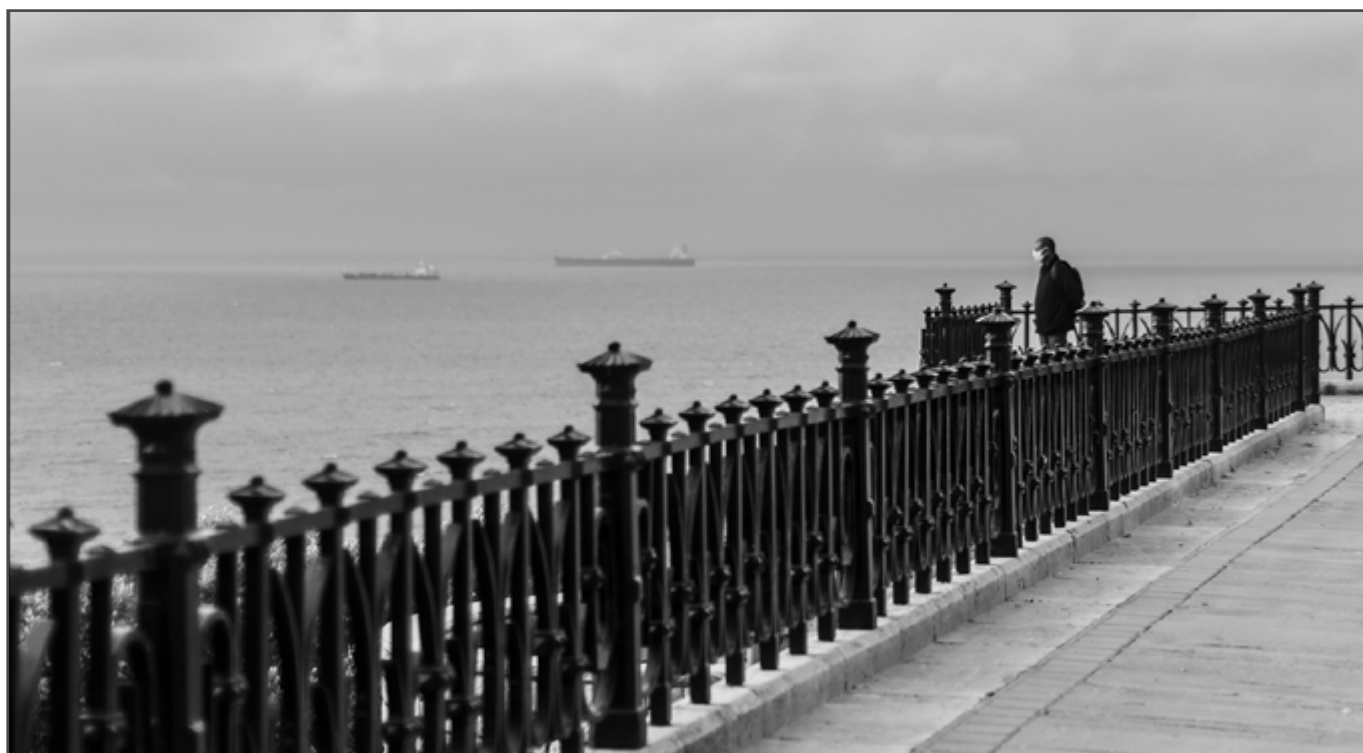

Aquesta exposició va comptar amb 1474 visites

EXPOSICIÓ: "TARRAGONA CONFINADA - LA CIUTAT AMAGADA"

TINGLADO 1

Del 13 de setembre al 8 de novembre de 2020

La mostra fotogràfica a càrrec d'11 professionals vinculats amb Tarragona vol recollir una memòria gràfica del que ha estat el període de confinament per als tarragonins i tarragonines. Uns mesos on la ciutat ha romàs doblement amagada per l'obligatorietat de quedar-se a casa i, consegüentment, per la invisibilitat de moltes de les coses succeïdes. La mostra es podrà visitar del 13 de setembre al 8 de novembre al Tinglado 1 del Moll de Costa del Port de Tarragona.

L'exposició compta amb la col·laboració de Pep Escoda en l'assessorament conceptual i artístic de l'exposició. Escoda, serà a més a més un dels 11 fotògrafs que exposarà al Tinglado 1, juntament amb 10 professionals més: Alba Rodríguez, Cristina Serra, Montse Riera, David Oliete, Fabián Acidres, Laia Solanellas, Adrià Borràs, Àngel Ullate, Rubén Perdomo i Gerard Boyer.

L'exposició comptarà amb 110 fotografies, deu per cada participant, que presentaran una mirada panoràmica dels efectes del confinament.

Aquesta exposició va comptar amb 2912 visites.

EXPOSICIÓ: "V CONCURS PINTURA, DIBUIX & GRAVAT" DE FUNDACIÓ PRIVADA MÚTUA CATALANA TINGLADO 1

Del 19 de novembre al 13 de desembre de 2020

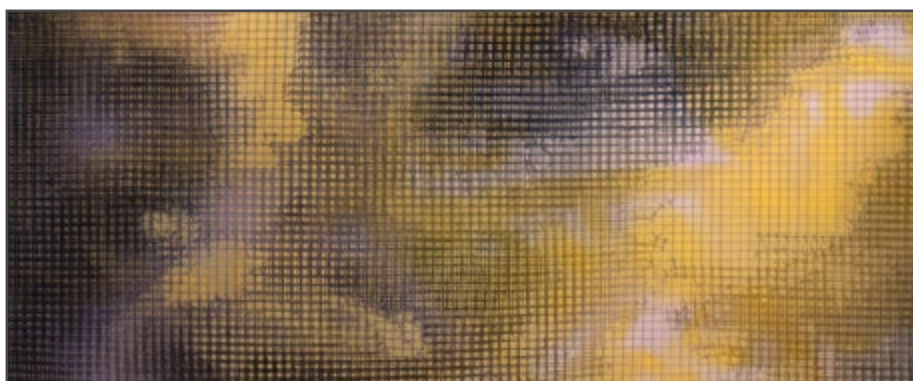
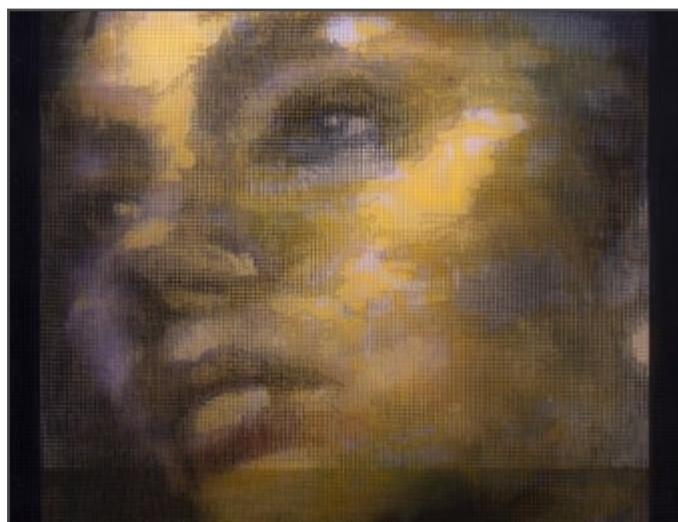
La pandèmia mundial que ha sacsejat les nostres vides no ha impedit convocar per cinquè any consecutiu el Concurs de Pintura, Dibuix i Gravats de la Fundació Privada Mútua Catalana. Una vegada més, el suport imprescindible de l'Autoritat Portuària de Tarragona fa possible aquest certamen que té com a principal objectiu reconèixer i difondre manifestacions artístiques de qualitat.

En cap cas, la crisi sanitària, social i econòmica; els confinaments i les mesures restrictives han provocat una crisi de creació. Ben al contrari, la participació en el concurs i la mateixa exposició de les obres al Tinglado 1 del Port de Tarragona revelen una inquietud creixent dels artistes d'arreu. Així ho demostren les xifres a l'alça de recepció d'obres a la cinquena edició del concurs de pintura i a la quarta edició de la convocatòria específica per a les especialitats de dibuix i gravat.

El concurs -nascut a Tarragona però amb vocació nacional- continua creixent en interès per l'augment de les dotacions i per l'exposició de les obres artístiques en un espai ampli, atractiu, segur i confortable, on es poden mantenir totes les mesures de seguretat i prevenció en temps de pandèmia.

Des del seu inici, la convocatòria -de temàtica i tècniques lliures- aspira a descobrir nous talents i noves formes d'expressió artístiques. Per tirar endavant la iniciativa i per configurar el jurat hem trobat l'aliança i el suport imprescindibles de les institucions de la ciutat: Port de Tarragona, Generalitat de Catalunya, Diputació de Tarragona, Ajuntament de Tarragona i Universitat Rovira i Virgili. Agraïm especialment la implicació de l'Autoritat Portuària en la cessió de l'espai, els preparatius, la recepció de les obres i l'organització i la difusió d'aquesta mostra que aspira a donar noves oportunitats als artistes.

L'art i la cultura, més que mai, necessiten aquest 2020 tot el nostre suport.

Aquesta exposició va comptar amb 802 visites.

EXPOSICIÓ: "UN COLOR PORTA L'ALTRE" DE MARTA BALANÀ
TINGLADO 1

Del 22 de desembre de 2020 al 14 de març de 2021

La muestra de pintura que Marta Balañá ofrece en el Tinglado 1 es una reconciliación con la fuerza y el valor que todo ser humano posee en su interior.

Su mirada estética, sincera y libre es el reflejo de un despertar diario que graba en sus dedos pinceles de colores, con un único fin: desahuciar la sinrazón de la enfermedad. Es por ello que, para sentir su obra expresiva en total comunión, es necesario recordar que Marta no pudo caminar sola, pues fue atrapada hace más de 20 años por el escalofrío subyugante del párkinson. Ese injusto hecho que para muchos sería un freno, ella lo absorbió como fuente de creación artística, empoderándola para doblegar la disrupción total de esa inmerecida realidad. Así que, preparémonos no solo para ver una exposición de cuadros, sino para sentir la ilusión interior de una mujer que decidió elegir un camino que convertiría las sombras de una enfermedad en líneas trazadas de color, ilusión y vida.

Aquesta exposició romandrà oberta fins al 14 de març de 2021.

EXPOSICIÓ PERMANENT 'MUSEU DEL PORT DE TARRAGONA' TINGLADO 2

Del setembre de 2020 fins a la inauguració del nou Museu del Port durant el 2021

Durant les obres del Refugi 2, del Moll de Costa, per acollir el nou Museu del Port de Tarragona, s'ha fet un esforç per exposar una síntesi d'una part important de l'obra del Museu al Tinglado 2. D'aquesta manera s'ha pogut seguir gaudint dels àmbits i obres existents.

EXPOSICIÓ: "TARRACO" - MUSEU NACIONAL ARQUEOLÒGIC DE TARRAGONA
TINGLADO 4
Des del 16 de juny de 2018

La nina d'ivori, la Medusa, l'Antínous, l'emperador Luci Ver... aquestes i les peces més representatives del MNAT es poden veure al Tinglado 4 del Port de Tarragona.

Durant les obres d'adequació del Museu Arqueològic a la plaça del Rei, el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona presenta una exposició de síntesi de la història de Tarraco a les instal·lacions del Tinglado 4 cedides pel Port de Tarragona.

EXPOSICIÓ: "TELOS" DE CARME PORTA

REFUGI 1

Del 3 de desembre de 2019 al 13 de setembre de 2020

"Telos" explora la representació de la natura a través d'un diàleg entre el visible i invisible.

L'objectiu de l'exposició parteix de l'observació directa de la natura i de la memòria com aquella experiència personal, que es desplaça de manera constant i sorprenent a través del laberint de la vida, amb la finalitat única de trobar el lloc que ens correspon. Paral·lelament, "Telos", en el món grec, apel·la a la màxima virtut, aquella que genuïnament humana reivindica el nostre destí, això és la capacitat d'autorealitzar-se amb plenitud, procés en continu estat de canvi que implica prendre decisions a cada instant i donar resposta al que volem ser i què volem dir.

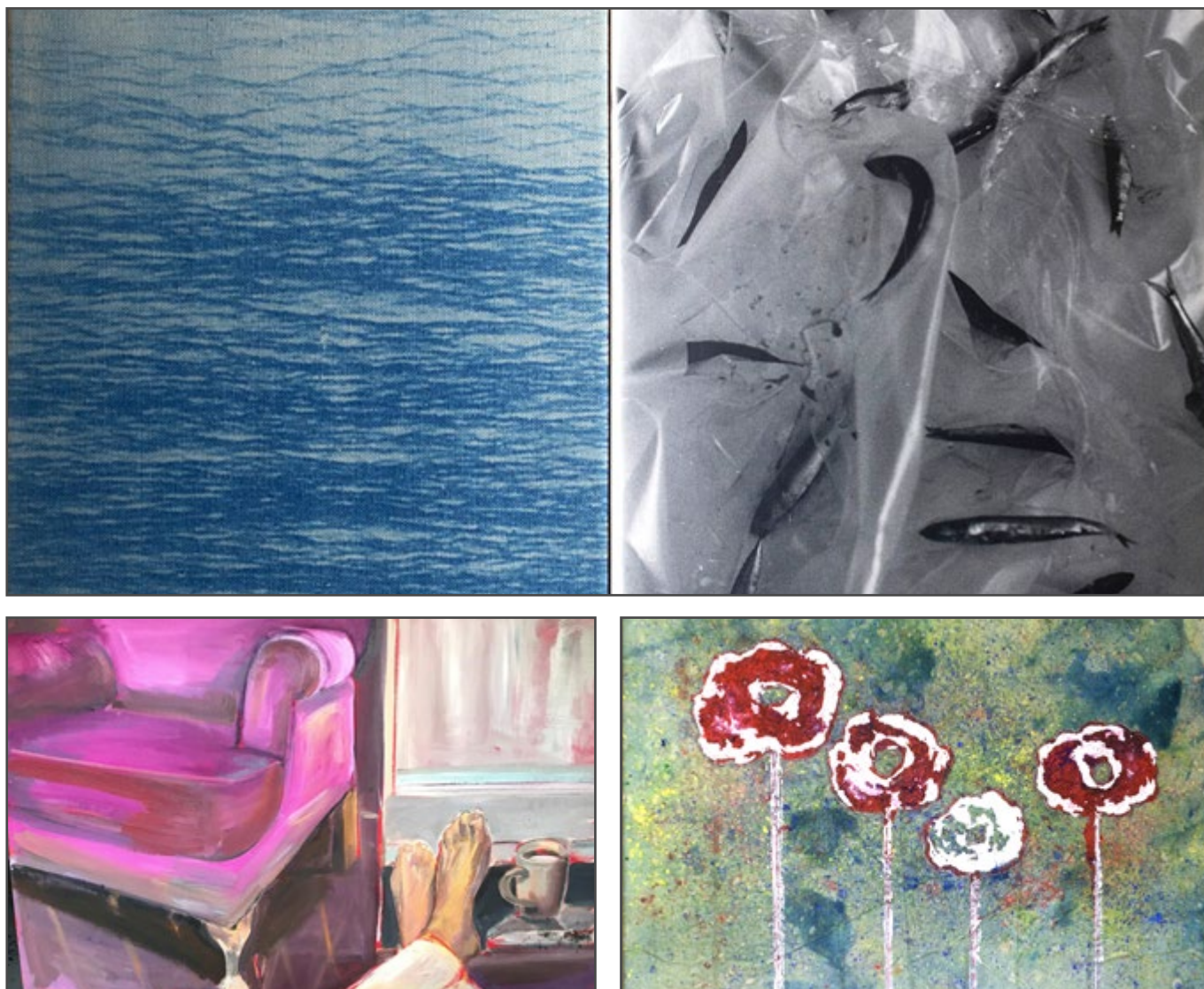
L'exposició consta de quatre apartats:

- Aproximació a la natura sota l'òptica impressionista.
- La natura entesa com una manera de pensar el temps.
- La percepció del món natural com aquell soroll de fons o aquell fluid que relaciona unes coses amb les altres.
- Representació de l'invisible a través del diàleg que s'estableix entre les formes belles i la seva indeterminació.

Aquesta exposició va comptar amb 2513 visites.

XXIX EXPOSICIÓ COL·LECTIVA SINDICAT D'INICIATIVA I TURISME DE TARRAGONA REFUGI 1

Del 8 d'octubre al 13 de desembre de 2020

ARTISTES:

MANUEL AGUADO - PEPE ARAGÓN - RAMÓN ARESTÉ - MARÍA ARMENGOL - AVEL
ELENA BADIU - JOAN CARLES - JOSEP CEBRIÁN - JOSEP FARELL - PAQUITA FIGUEROLA
JORDI FREIXA - JOANA GAVALDÀ - JOSEP MARÍA GAVALDÀ - SANTIAGO ISLA - ETHEL MARTÍ
MCMUÑO - LAURA MESTRE - PLAZA SEGUIDO - Ma DOLORS POCH - VICKY ROLDÁN
PERE J. SALAS - SÁNCHEZ IRANZO - ANA SOLDEVILA - SOLÉ PEDROL - MONTSE TEJADA
ANTONIO TOMÁS - EDUARD VIRGILI

El Sindicat d'Iniciativa manté, des de ben lluny, aquesta fita anual per tal d'ensenyar el treball dels artistes plàstics, de colpir l'actualitat artística i, alhora, de mostrar-se representants de la manera de fer a Tarragona de molts d'ells. Amb formats i tècniques ben diferents (aquarel·la, oli, fotografia o collage) els artistes venen a configurar un panorama ben ampli de la manera de fer de les nostres contrades. Enguany, i a causa de la crisi sanitària, l'esforç és més que considerable: es tracta d'una obra esperançada, reflex de l'estat actual de la nostra ciutat. Carrers, pedres antigues i, sobretot, el mar de la nostra Tarragona es presenten, un cop més, reflectits amb passió i fermesa. Dones i homes de la nostra Ciutat s'apleguen per a demostrar-nos que l'art no té fronteres, que és un camí d'esperança i d'amor a la vida.

Aquesta exposició va comptar amb 1818 visites.

CARROSSES DELS REIS MAGS I MAGATZEM REIAL - AJUNTAMENT DE TARRAGONA I CEMAPT REFUGI 1

Del 22 de desembre de 2020 al 5 de gener de 2021

Dotze de les carrosses dels Reis d'Orient formàren part d'una exposició mentre s'esperava que s'obris el Magatzem Reial per ser carregades de regals.

Aquest any tan excepcional, els Reis van encarregar als seus Patges Reials venir a Tarragona uns dies abans per fer tots els preparatius per repartir la nit de Reis els regals a tots els nens de la ciutat.

Aquesta exposició va comptar amb 7250 visites.

DIVERSES ACTIVITATS PORT-CIUTAT

**REIS MAGS D'ORIENT AL TEATRET
5 DE GENER DE 2020**

**COL·LOCACIÓ MOQUETA PORT A LA ZONA
DEL MUSEU DE L'ESPAI D'ENTITATS**

**MUNTATGE EXPOSICIÓ VENT DE DALT
DEL MUSEU DEL PORT - TINGLADO 1**

**INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ EXPRESSIONS -
TINGLADO 1**

DIVERSES ACTIVITATS PORT-CIUTAT

ACTE CELEBRACIÓ 150 ANYS CREACIÓ DE LA JUNTA D'OBRES DEL PORT - REFUGI 1

JORNADA PORTES OBERTES PONT MÒBIL

INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ COL·LECTIVA SINDICAT INICIATIVA I TURISME - REFUGI 1

COL·LOCACIÓ PANTALLA LCD A L'ARXIU

DIVERSES ACTIVITATS PORT-CIUTAT

**OBERTURA MUSEU DEL PORT
AL TINGLADO 2 - 11 SETEMBRE**

**INAUGURACIÓ EXPOSICIÓ
TARRAGONA CONFINADA - TINGLADO 1**

**VISITA GUIADA EXPOSICIÓ TELOS
AMB CARME PORTA - REFUGI 1**

**GRAVACIÓ VÍDEO DEL REIS MAGS ORIENT
DEL PORT ALS MENUTS - DESEMBRE 2020**

3 Museu del Port de Tarragona

Museo del Port de Tarragona

Històricament, quan parlem de l'any 2020, sempre serà l'any marcat per la pandèmia mundial de la COVID-19. Un any de restriccions en mobilitat, limitació de trobades socials a més de la impossibilitat de programar activitats en grup, durant bona part de l'any. Des de la nostra pròpia història com a Museu també ha estat un any singular. Hem assolit els 20 anys d'obertura però d'una manera diferent: tancant les nostres instal·lacions de la seu principal del Magatzem de Refugi 2 del Moll de Costa per portar a terme un projecte de rehabilitació de l'edifici i la creació d'una nova museografia. L'objectiu és donar a conèixer els continguts patrimonials amb un discurs totalment renovat i la implementació de noves tecnologies per arribar a nous públics a més de condicionar l'edifici a la nova normativa, dotar-lo d'un sistema de climatització al mateix temps que mostri el seu aspecte industrial en relació amb el nou recorregut museístic.

Malgrat les mancances generals de la situació pandèmica, hem apostat per alternatives segures amb la finalitat de continuar arribant a un públic fidelitzat que sol·licitava l'accés a les ofertes culturals seguint normatives que garantien la seguretat o adaptant les propostes als continguts digitals.

El dia 5 de gener el Museu va tancar les portes per iniciar les obres de reforma de l'edifici liderada des de la Direcció d'Infraestructures del Port de Tarragona amb el projecte d'arquitectura del despatx Milà i el nou projecte museogràfic a càrrec de Cristià-Blasi.

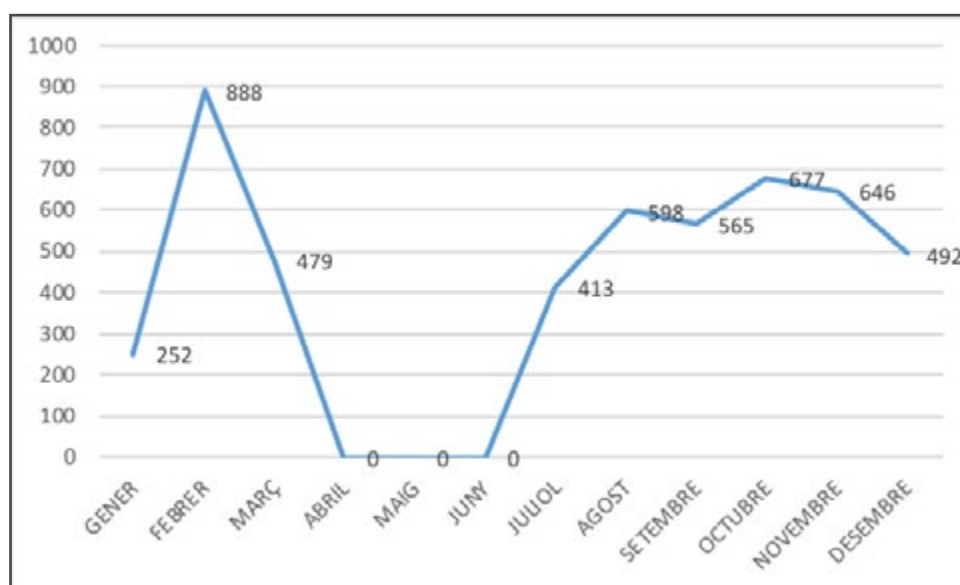

Es traslladaren les col·leccions patrimonials a diferents magatzems de reserva encara que part de la col·lecció exposada s'incorporà al nou espai expositiu que s'ha adequat al Tinglado 2 del Moll de Costa. L'objectiu era portar a terme una mostra temporal mentre es realitzen les tasques de rehabilitació. La idea inicial era obrir al públic aquest espai a l'abril o maig, però el tancament per confinament total de la pandèmia de COVID-19 el 13 de març va endarrerir aquestes dates fins al mes de setembre. Malgrat les circumstàncies vam poder traslladar, més lentament, les col·leccions amb l'empresa especialitzada Mudanzas Control. Nova ser una tasca fàcil atesa les dimensions d'alguns dels objectes. Embarcacions, reproduccions a escala, mòduls informatius, vitrines, objectes de petit format, col·leccions documentals... van ser traslladades amb els requeriments necessaris fins a assolir a l'espai del Tinglado 2, un recorregut adient als continguts a mostrar.

Simultàniament també organitzarem el trasllat de les dependències administratives a l'edifici de l'antiga Duana, davant de l'Escala Reial, a més d'adequar un nou espai pedagògic, fora del Museu, per desenvolupar-hi les activitats didàctiques adreçades als nivells educatius des d'Educació Infantil fins a formació d'adults i/o Universitat. D'aquesta manera complementàvem l'oferta amb l'Observatori Blau i la nova aula didàctica, a l'espai d'entitats del Moll de Costa. Malauradament, aquesta nova aula només va estar activa del 9 a l'11 de març.

El confinament decretat el 13 de març va aturar totes les activitats del nostre programa, les quals estaven previstes en noves ubicacions amb l'objectiu de mantenir-nos actius en el període de tancament per obres. Malgrat les limitacions de la situació, l'11 de setembre vam obrir les portes de l'exposició temporal al Tinglado 2 assolint un total d'assistència presencial de 3.520, que junt amb les 1.474 visites realitzades a l'exposició **Vent de Dalt o aprendre a navegar. Escuela de Marineria del Nàutic de Tarragona**, organitzada pel Museu al Tinglado 1 vam arribar als 5.020 usuaris en un any totalment atípic.

Durant breus períodes ha estat possible realitzar activitats reduïdes i amb les mesures de seguretat pertinents, com les visites de grups al Tinglado 2 els mesos d'estiu o l'activitat **Redescobreix el Museu**, visita guiada al nou espai expositiu per tal de donar a conèixer aquesta nova ubicació del Museu juntament amb la celebració de les **Jornades Europees del Patrimoni** el segon cap de setmana d'octubre, activitat desenvolupada arreu de Catalunya per als diferents museus acollits.

El mateix ha passat amb l'exposició, ja esmentada i organitzada pel Museu al Tinglado 1, **Vent de Dalt o aprendre a navegar. Escuela de Marineria del Nàutic de Tarragona**. La mostra, inaugurada el 20 de febrer pel president del Port Josep Maria Cruset va comptar amb la presència de gran part dels antics alumnes. El discurs expositiu girava al voltant de la figura de Tomás Forteza Segura, entusiasta de la mar i la navegació a vela. Per circumstàncies personals aquest tortosí va venir a viure a Tarragona i es va convertir en el creador i director d'aquesta Escola del Club Nàutic vinculada amb la formació d'aprenents de mariner entre els anys 1960 i 1970. Fou la primera escola nàutica esportiva de l'Estat i va comptar amb el suport de la Federación Nacional de Vela, destacant en el foment d'activitats esportives en diferents categories a més d'incorporar la presència de les noies adolescents en uns temps on la participació femenina no era habitual en entorns adreçats, bàsicament, a activitats masculines. Com deia Forteza era una escola d'aprendre a viure i relacionar-se amb la mar com a nexa i la goleta Vent de Dalt, de la seva propietat, el primer vaixell que aquesta escola del Club Nàutic va tenir a part del Jorge i el Gipsy.

L'exposició mostrava diversos objectes, fotografies i documents procedents de diversos donants, entre ells el Club Nàutic de Tarragona, Tomás Forteza Antonio, fill i impulsor de la mostra a més d'altres exalumnes. Presentada en 5 àmbits explicava la vinculació de Forteza amb la mar i la vela, i els apartats de l'Escola dividits en vaixells, cursos, promocions i activitats. Complementàriament, s'organitzaren trobades d'exalumnes, però el confinament ho va impedir. Vam tancar el 13 de març, però l'evolució de la pandèmia ens va permetre reobrir la mostra, sense activitat organitzada, des del 16 de juliol al 31 d'agost, arribant a l'assistència ja esmentada de 1.474 visitants.

Donada la situació ens vam centrar en alternatives digitals, tant a xarxes socials, a plataformes com YouTube o en streaming per tal de donar el màxim de visibilitat al nostre projecte. D'aquesta manera, des del mes de març fins a desembre hem difós més de 1.000 posts a Twitter, Instagram i Facebook amb propostes com:

- **Visites virtuals.** Visites a l'espai didàctic Observatori Blau i a l'exposició permanent del Museu amb 170 interaccions.

- **#MPTacasa.** Les peces més emblemàtiques del nostre fons es van donar a conèixer a la xarxa, de les quals van destacar els models d'embarcacions com la tarida, -embarcació auxiliar de les galeres-, el vapor Mont-Sant i l'embarcació de pesca de la costa catalana de ponent, Teresa. Ha estat una de les seccions amb més interacció essent molt compartida i clicada i un abast en total molt elevat per sobre dels 1.500 usuaris, com el tweet del sextant que va arribar a quasi 2.000.

- **Fem memòria.** Amb aquesta proposta es va incentivar la participació del públic, penjant fotografies antigues del nostre arxiu de les quals ens mancava informació. D'un total de 49 fotografies vam aconseguir 307 comentaris a Facebook, 58 a Instagram i 37 a Twitter, assolint en alguns casos més de 5.500 impressions com va ser, al mes desembre, la fotografia del Serrallo nevad de l'any 1963 o la imatge del mateix barri de l'any 1931 amb 1.200 interaccions.

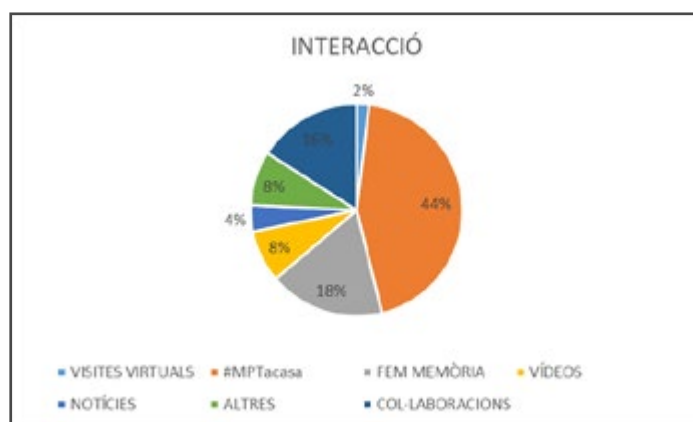
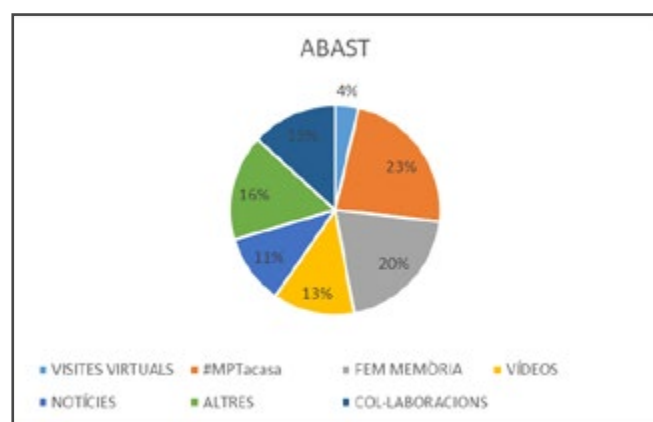
- **Vídeos d'activitats.** Vam recordar activitats passades i vam apropar els oficis de la comunitat portuària com els torrers o els pràctics, a les xarxes per difondre la realitat d'un port actual.

- Col·laboracions amb esdeveniments conjunts o altres entitats:

La **Museum Week**, de l'11 al 17 de maig, va proposar als museus a mostrar imatges relacionades amb hashtags vinculats per la pandèmia. #MWClimate, #MWTogether o #MWDreams van estar acompanyats d'imatges de la maleta didàctica Mare Nostrum, el model de la parella de bou o els remers del Reial Club Nàutic.

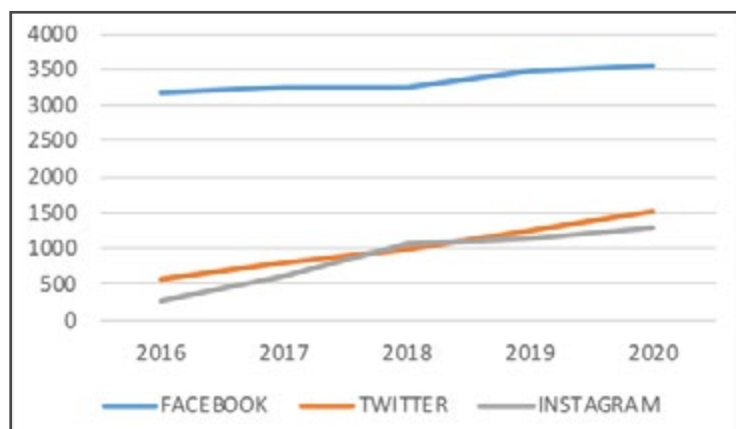
La setmana de **Sant Jordi** va estar protagonitzada per diferents fils de la col·lecció Petit Museu conjuntament amb la Biblioteca Pública de Tarragona. Va rebre diverses intervencions que anàvem des de petits clips amb les lectures de l'autora, Imma Pujol, a l'edició de Pere el Vermell es fa a la mar per ser descarregada en línia.

- Notícies relacionades amb el Port i el món de la cultura per tal de difondre informació generals dels Museus amb hashtags #museusacasa #culturasegura...

Aquestes intervencions ens han aportat un augment de seguidors a les xarxes socials, motivat per una presència més alta per la nostra part i una activitat superior per part dels usuaris a conseqüència del confinament, arribant a 3.563 seguidors a Facebook, 1.507 a Twitter i 1.288

a Instagram. S'observa un augment d'usuaris amb la situació actual, destacant l'increment en 263 seguidors a Twitter respecte a l'any 2019.

El canal de YouTube del Museu també ha assolit un nou impuls en aquesta etapa digital on hi hem difós vídeos vinculats a activitats específiques o educatives i amb 873 visualitzacions totals.

Pel que fa al calendari d'activitats programades anualment hi va haver moltes cancel·lacions, però alguns dels actes proposats els vam poder transformar o adequar per a la seva realització en un format diferent per tal de seguir oferint-los als nostres usuaris:

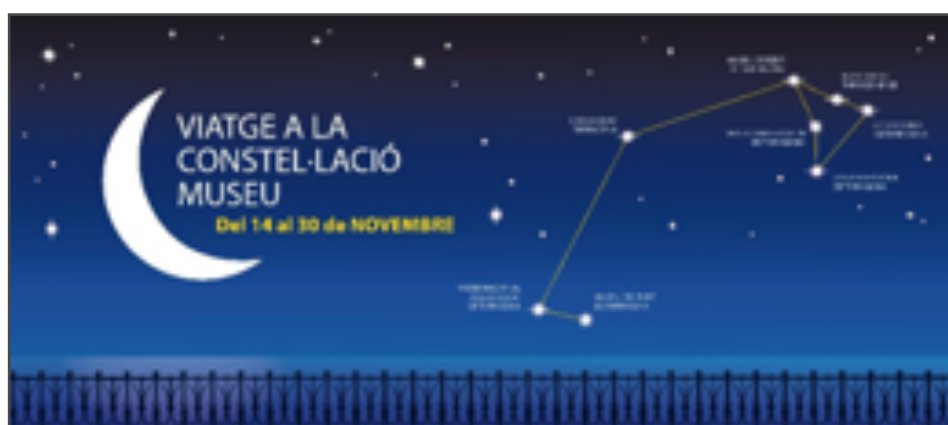
- **Dia dels Museus.** Aquest any vam convidar als usuaris a participar en un **Quiz** realitzat amb una aplicació per mòbil: MPT a casa! Es van crear dues categories, una per públic general i una altra per famílies. Es tractava d'un joc de 10 preguntes, amb diverses respostes a escollir i les quals havíem difós prèviament a les xarxes durant el confinament. El premi va ser un viatge en Golondrina quan la situació pandèmica ho permetés i es va portar a terme amb els guanyadors al mes d'agost.

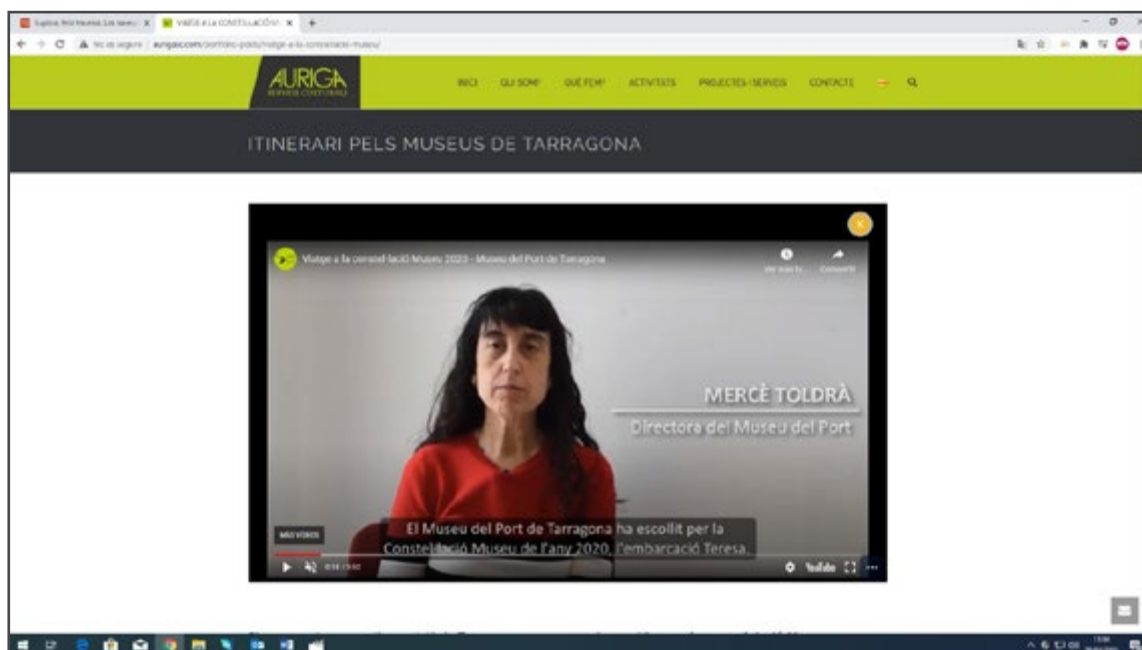
- **Aniversari del Museu.** El 13 de maig va fer 20 anys que obríem les nostres portes al públic i vam voler compartir aquesta data tan especial amb els més petits de la casa. Seguint la nostra línia de conscienciar i preservar el medi ambient, vam realitzar un taller familiar de reciclatge online: Un mar de peixos: El menjabrossa! Mitjançant un vídeo realitzat per Auriga ens reciclava elements que ens transformaven en un peix contenidor, és a dir, s'empraven materials domèstics als quals se'ls hi donava una segona vida.

- **Tarraco Viva.** La XXII edició del Festival Romà de Tarragona va ser ajornat a causa de l'emergència sanitària, realitzant-se al mes d'octubre i, majoritàriament, en streaming. En aquest format vam realitzar la xerrada a càrrec de Joaquín Ruíz de Arbulo, doctor en Arqueologia clàssica de la URV, Euploia, bona travessia. Els navegants i els elements sagrats a l'antiguitat clàssica, en la qual ens va parlar de la navegació i la mitologia nàutica dels pescadors i mariners mediterranis, fenicis, púnics, grecs i romans.

- **El Viatge a la Constel·lació Museu** també ajornat des del maig al novembre, es va realitzar, del 14 al 30 d'aquest mes, amb la participació un any més dels Museus i sales d'art de Tarragona. El lema d'enguany era "diversitat". Hi vam presentar, en el nostre cas, un objecte entorn la diversitat de gènere al qual es podia accedir virtualment a la informació a través d'un vídeo informatiu o presencialment els espais expositius participants. El Museu del Port va presentar l'embarcació Teresa com a propietari o armadora de l'embarcació protagonista també la dona en el món de la mar. Va rebre 132 visualitzacions a internet i 39 visites presencials.

- **Gastro Serrallo, cuina marinera**, al mes de desembre, ha estat la nostra última proposta que pretén acostar al nostre públic, receptes serrallenques de la mà de diversos cuiners del barri pesquer de Tarragona. Vam encetar la nova activitat amb el vídeo de Xavier Veciana, del restaurant La Balandra, on ens explicava un dels seus plats mariners amb productes de proximitat: llenguado a la crema amb alls tendres i carxofes. Va assolir en poc temps, 241 visualitzacions.

Hem de destacar també que al mes de novembre el Serrallo va rebre el segell de **Vila Marinera** per part de l'Agència Catalana de Turisme. Aquesta distinció destaca la tradició pesquera, gastronòmica i marinera d'aquest barri, a la qual hem col·laborat amb l'espai Observatori Blau creat per difondre l'activitat i la història dels serrallencs i que es troba ubicat a la mateixa Llotja del Peix.

Durant el primer trimestre de l'any, mentre traslladaven les col·leccions del Museu, crearem un nou espai pedagògic fora de la seu del Museu, en obres, per continuar amb les activitats didàctiques en aquesta nova Aula, ubicada a l'edifici d'entitats del Moll de Costa, on es va adaptar l'espai per rebre als alumnes i continuar portant a terme gran part de les propostes didàctiques. El mes de gener vam acollir alguns grups en aquest espai que ens permetia rebre grups reduïts i que combinàvem amb l'Observatori Blau per seguir donant servei a l'alumnat en general.

Malauradament, l'ús de la nova Aula va ser molt efímer atès que en decretar-se el confinament escolar a partir del 13 de març, vam haver de treballar alternatives per continuar vinculats als centres educatius. D'aquesta manera crearem la proposta **Educa Digital**. Aquest projecte es va posar en funcionament amb el nou curs 2020-2021 i ens ha permès, juntament amb Còdol Educació, adaptar les activitats didàctiques més emblemàtiques de la nostra proposta educativa, per portar-les a terme -online-, amb reserva prèvia, fomentant l'aprenentatge i la interacció:

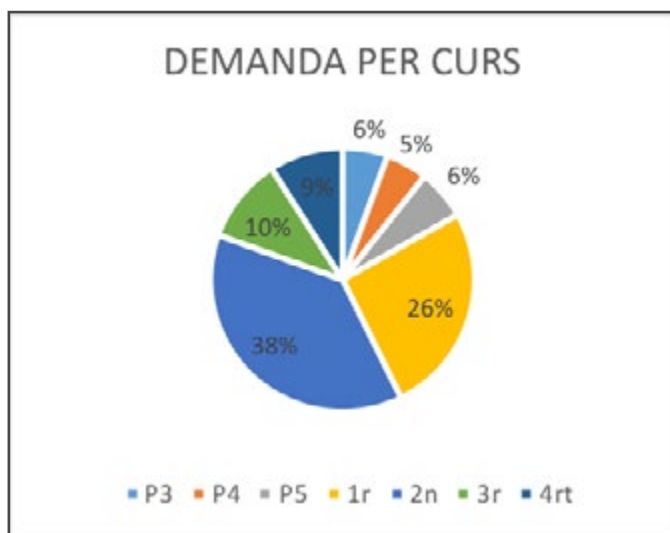
- **En sabràs la tira... digital.** Orientada a Educació Infantil transmet els conceptes bàsics del funcionament del Port. Mostra un vídeo on l'educador explica un conte que apropa els nens i nenes al vocabulari bàsic i a les activitats que es realitzen a la mar, realitzant posteriorment un joc de relació per aplicar els conceptes apresos.

- **Una de Pirates... digital.** Els grups de primer, segon i tercer de primària s'han apropiat als oficis de la mar amb aquesta activitat, també amb una explicació prèvia i un joc de recerca posterior.

- **Observatori Blau... digital.** La pesca a Tarragona és la protagonista d'aquesta proposta, explicada prèviament per l'educador des de la web i realitzant un joc de competició posterior per aplicar els coneixements apresos pels alumnes de 4t, 5è i 6è de Primària.

Aquestes activitats han estat realitzades per 733 alumnes de diverses escoles de Reus, Tarragona i Sant Sadurní d'Anoia, amb una major incidència per part del Cicle Inicial d'Educació Primària i concentrant un 62% del total a l'activitat de Pirates, ja que en aquesta activitat s'han creat les propostes adreçades a nivells educatius determinats.

Aquesta bona acollida per part del sector docent ha fet que a finals d'any iniciéssim el projecte d'una nova activitat, aquest cop orientada a l'ESO, per tal d'ampliar l'oferta atesa la demanda que estàvem rebent d'aquests nivells educatius.

El departament de modelisme amb les obres a la seu principal va alterar el seu programa de treball anual. Ha col·laborat en el control i ubicació de les col·leccions en els nous magatzems provisionals, a més de dissenyar i adaptar el nou espai expositiu al Tinglado 2. També ha portat a terme tasques de recerca per tal de completar l'inventari patrimonial i ha distribuït la ubicació de les col·leccions a la nova Sala de Reserva.

Seguint les modalitats de teletreball el personal ha realitzat diversos cursos, xerrades, formació i ha participat en jornades telemàticament com els de **Turisme Cultural a la Costa Daurada de la Diputació de Tarragona; Jornada Innovació turística i cultural del Patronat de Turisme; sessió Desperta el Patrimoni de la Generalitat de Catalunya; webinars Com convertir els espais culturals en laboratoris d'aprenentatge d'Educació 360; X Jornada de debat "Impacte de les marques turístiques en els museus"; Digital Marketing Museum Program** ambdós de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana. La formació ha continuat estant present en un any on l'activitat online ha estat la protagonista absoluta.

Al mes d'octubre vam ser convidats a participar en el V Coloquio Internacional de Patrimonio Portuario organitzat a Bahia Blanca (Argentina) de manera telemàtica. La nostra aportació va ser amb la comunicació **Preservación y difusión del patrimonio marítimo y portuario desde el Muelle de Costa y el Museu del Puerto de Tarragona.**

La biblioteca del Museu ha incorporat 97 noves publicacions comptant, actualment, amb un fons de 1.996 llibres i revistes. Pel que fa a l'Arxiu d'imatges ha continuat amb la tasca d'inventari i catalogació d'imatges històriques en un any on l'activitat presencial ha estat testimonial i, per tant, l'ingrés d'imatges ha estat per les obres del Museu i la seu expositiva provisional al Tinglado 2, bàsicament.

Quant a les col·leccions patrimonials, traslladades, com ja hem comentat, per les obres al Magatzem de Refugi 2 s'han vist incrementades amb objectes procedents de l'exposició organitzada al mes de febrer en relació amb l'Escola de Marineria del Club Nàutic de Tarragona.

Un total de 8 donants, com antics alumnes de l'esmentada escola a més de persones vinculades al món de la mar, com la pesca o la navegació, ens han cedit una cinquantena d'objectes incrementant les nostres col·leccions amb objectes relacionats amb diferents aspectes del món marítim.

La presència als mitjans de comunicació, tant en edicions en paper com digitals, ha estat constant en un any on el projecte de rehabilitació i nova museografia ha centrat part de la nostra tasca per tal de tornar a obrir les portes ben aviat.

En la visita, a finals de novembre, de la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Àngels Ponsa acompanyada pel president de l'Autoritat Portuària de Tarragona Josep Maria Cruset, va conèixer l'evolució de les obres i el nou projecte museogràfic que acollirà al públic a partir de mitjans de l'any 2021, fent èmfasi en les noves tecnologies i l'adaptació a nous continguts, nous projectes i activitats per continuar compartint la mar amb el públic com hem fet al llarg de 20 anys.

4

Arxiu del Port de Tarragona

Archivo del Port de Tarragona

Introducció

El 2020, sens dubte passarà a la història com l'any de la pandèmia i el confinament. L'impacte de la COVID-19 ha suposat un daltabaix en tots els àmbits: social, laboral i en el nostre dia a dia. El teletreball s'ha introduït en la quotidianitat i ha fet canviar els ritmes i, sobretot, les formes de treballar. Ens hem hagut d'adaptar i aprendre a treballar en la distància i esforçar-nos per crear i aportar nous continguts digitals, ja que els canals socials, el blog i la web han estat, més que mai, la finestra de l'Arxiu al món en uns mesos en què l'activitat presencial ha estat nul·la o inexistent.

No obstant això, l'esforç s'ha vist altament recompensat amb el gran creixement i seguiment en els canals socials els quals hem mantingut molt actius aportant noves propostes de manera continuada, sempre sense perdre de vista el nostre objectiu primordial: difondre el patrimoni documental portuari i la història del Port de Tarragona.

No és una justificació aquesta, però sí una explicació de les xifres del 2020 que reflecteixen clarament l'impacte de la pandèmia, tant en negatiu, fruit de la no presencialitat de les activitats i les consultes, els mesos de confinament i les restriccions de mobilitat, com en positiu, amb el clar creixement de tots els canals socials.

Cal destacar, però que tot i treballar majoritàriament des de casa, hem pogut atendre totes les consultes que se'ns han plantejat, ja fossin externes, sota demanda de les persones investigadores, com internes, del mateix personal de l'administració portuària. En aquesta tasca ha estat vital tenir les sèries documentals més destacades en [format digital i accessibles a través de la pàgina web](#).

L'Arxiu en xifres

- Documentació consultada: 152
- Préstecs de Documentació i Biblioteca: 46
- Documents reproduïts: 2.082
- Consultes Arxiu Fotogràfic: 329
- Metres lineals ocupats: 2.594,56
- Unitats d'instal·lació: 17.660
- Assistència de públic en actes organitzats per l'Arxiu: 545 persones

Pàgina web

- Arxiu: 2.981 visites
- L'Arxiu Digital: 5.355 visites
- Fototeca: 711 visites
- Descàrregues Arxiu Digital (sèrie Registre Històric Vaixells): 12.858

Canals socials

- Facebook:

2.052 seguidors

Article més vist: 2.225 vistes

- Twitter:

302.600 impressions

1.515 seguidors

Top tuit 6.527 impressions

Tuits publicats: 636

Nous seguidors 2020: 178

- Instagram:

853 seguidors

344 publicacions

Nous seguidors 2020: 181

- Pinterest:

15 taulers

9.540 pins

239 seguidors

- ArxiPortus. El blog de l'Arxiu del Port de Tarragona:

76 entrades

46.811 visites

1.140 entrada més vista

1. ELS FONS DOCUMENTALS

1.1 Les transferències de documentació

Durant aquest any 2020 s'han rebut quatre transferències de documentació administrativa, fet que ha suposat l'**ingrés de 193 caixes d'arxiu i 22,195 metres lineals més d'espai ocupat** que en total arriba a la xifra de 2.594,56 metres lineals repartits entre els 9 dipòsits de documentació dels dos edificis que gestiona l'Arxiu, el del carrer del Mar i la seu central de la plaça dels Carros.

1.2 Els préstecs i les consultes

El nombre de consultes, tant presencials com no presencials, ha estat de 67, 152 els documents consultats i 2.007 les reproduccions dutes a terme, cap d'elles en paper, per cenyir-nos encara més als protocols COVID-19 i evitar la manipulació d'originals. Pel que fa als préstecs de documents se n'han fet 45.

A aquestes xifres, però, cal sumar-hi, i aquest any més que mai, les visites als documents digitals publicats a la pàgina web (5.355 visites) que acabarien de completar el nombre de consultes i gestions realitzades amb documents dipositats a l'Arxiu.

1.3 Donacions de documents

El mes de desembre vàrem incorporar als nostres fons un llibre registre de vaixells i taxes dels anys 1965-1967 per gentilesa de Xavier Torné Pelegrí, qui el va trobar a les escombraries i a qui agraïm el seu gest altruista en favor de la conservació del patrimoni documental.

2. EL FONS D'IMATGES

La Fototeca de l'Arxiu del Port consta en l'actualitat de **12.336 fotografies** registrades i digitalitzades i disponibles en línia a través de la pàgina web del Port de Tarragona. El nombre de consultes l'any 2020 ha estat de 329. S'han fet 1.060 cerques a la base de dades, s'han atès 36 peticions i s'han servit 80 imatges.

3. LA BIBLIOTECA I L'HEMEROTECA

La Biblioteca Auxiliar de l'Arxiu compta en l'actualitat amb **9.555 volums**, dels quals 529 són en format digital, i la resta, en suport paper; l'Hemeroteca compta amb 436 capçaleres entre revistes i diaris de temàtica marítima i portuària. El catàleg de la Biblioteca i l'Hemeroteca està disponible en línia a través de la pàgina web.

A la Biblioteca s'han incorporat 74 noves publicacions, majoritàriament fruit dels intercanvis amb altres institucions i entitats. Pel que fa a la gestió de duplicats i descatalogats s'han facilitat 111 exemplars de llibres i 9 de revistes.

4. EL PREMI D'INVESTIGACIÓ

L'any 2018 l'Autoritat Portuària de Tarragona i l'Arxiu del Port de Tarragona van convocar la **vuitena edició del Premi d'Investigació Port de Tarragona** que va guanyar Patricia Terrado Ortuño amb la proposta de treball: "Ciutat, port i territori. Cartografia històrica de Tarragona entre els segles XVII i XIX".

L'obra havia de ser editada l'any 2020 pel Servei de Publicacions del Port de Tarragona, però a causa de la pandèmia s'ha retardat la seva aparició, tot i que es preveu que estigui llesta l'abril de 2021.

El mes de maig de 2020 via canals socials, pàgina web i premsa es va fer pública la **novena convocatòria del Premi d'Investigació** que estarà oberta fins a l'octubre de 2021.

5. LA DIFUSIÓ I LA DIVULGACIÓ

5.1 Articles i textos

- Redacció de la Memòria de l'Arxiu 2020.
- Redacció del capítol dedicat a l'Arxiu dins la Memòria de Sostenibilitat de l'Autoritat Portuària de Tarragona 2020.
- Redacció del capítol dedicat a l'Arxiu dins la Memòria del CEMAPT 2020.
- Redacció de l'article: "Trenta anys al costat de la ciutadania i la recerca" a Cultura i Paisatge a la Ruta del Cister, núm. 13, 2020, p. 22-23.
- Redacció de l'article: "El puerto romano de Tarraco" per a la publicació: Tarraco. Reflejo de Roma. Pendent d'edició.
- Redacció entrada blog ArxiPortus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Amado de Lázaro Figueras".
- Redacció entrada blog ArxiPortus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Antonio Herrera Bonilla".
- Redacció entrada blog ArxiPortus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Saturnino Bellido Díaz".
- Redacció entrada blog ArxiPortus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Luis Corsini Pérez de Irujo".

- Redacció entrada blog ArxiPortus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Ramon Gironza Figueras".

- Redacció entrada blog ArxiPortus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Fausto Elío Vidarte".

- Redacció entrada blog ArxiPortus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Manuel Maese Peña".

- Redacció entrada blog Arxiuportus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: José Luis de Briones Angosto".

- Redacció entrada blog Arxiuportus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Josep Serrano Lloberes".

- Redacció entrada blog Arxiuportus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Francisco Gómez de Membrillera y Piazza".

- Redacció entrada blog Arxiuportus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: Rafael Gadea Loubriel".

- Redacció entrada blog Arxiuportus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: José María Aguirre Hidalgo de Quintana".

- Redacció entrada blog Arxiuportus: "Els directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona: José María Torroja Miret".

5.2 El blog ArxiPortus i els canals socials

Com s'ha dit en la introducció, en aquest 2020 han pres molt protagonisme les activitats i accions en format digital. Des de l'Arxiu hem promogut diverses propostes en aquest sentit que han tingut molt bona acollida per part del públic.

Un dels vehicles per donar a conèixer aquesta activitat digital ha estat el blog de l'Arxiu: [ArxiPortus](#) en el qual **hem publicat aquest any divuit entrades**, totes elles dedicades als enginyers portuaris que van exercir el càrrec de directors de la Junta d'Obres del Port de Tarragona des que aquesta es va crear l'any 1869; acció que formava part de les propostes destinades a celebrar el 150 aniversari d'aquesta Junta d'Obres.

En les darreres setmanes de l'any 2020 creàrem una nova secció al mateix blog titulada: **ArxiPortus convida a...** en la qual es pretén donar veu a totes aquelles persones que al llarg dels trenta anys d'existència del centre, hi han tingut relació d'una manera o altra, ja sigui investigant els fons, publicant els seus treballs, etc.

El resultat d'aquestes accions ha estat força destacable, ja que s'ha arribat a **la xifra de 46.811 vistes de les 76 entrades publicades.**

Pel que fa als canals socials, cal destacar la intensa activitat que hem tingut a [Twitter](#) que s'ha traduït amb unes xifres de seguiment també espectaculars. Durant 2020 hem tingut **178 nous seguidors** en aquest canal en el qual ja ens acompanyen 1.515 persones i entitats. Dels **636 tuits publicats** aquest any, cal destacar que el que ha tingut més impressions ha estat el corresponent a la inauguració de la instal·lació fotogràfica a la façana de l'Arxiu: "Autoretrat d'un vaixell anomenat arxiu"; la xifra és de **6.527 impressions** que sumades a la resta de l'any fan un total de 302.600.

En aquest canal hem introduït noves seccions que han assolit un gran seguiment com la ***Va de fars!*** en la qual explicàvem a través d'un fil (tuïts encadenats) les característiques i la història dels set fars que depenen de l'Autoritat Portuària de Tarragona. El top tuit d'aquesta secció va ser el corresponent al far de Salou que va assolir les 1.635 impressions.

Però la fidelització dels nostres seguidors ha arribat amb els fils històrics i les ***Històries Portuàries*** en les quals pretenem acostar fets concrets de la història del Port de Tarragona. El top tuit d'aquesta secció, que iniciàrem el mes d'abril, es va aconseguir amb el fil publicat al voltant de la figura de l'enginyer Joan Smith, que va dirigir les obres del Port de Tarragona a principis del segle XIX; 3.749 impressions avalen l'interès que suscità aquesta publicació entre el nostre públic.

A banda d'aquestes seccions pròpies, des de Twitter també s'ha col·laborat amb campanyes promogudes des de la direcció de Port-Ciutat com el Sant Jordi Virtual, les lectures confinades de Sant Jordi o la secció de fotografies retrospectives titulada: L'Ahir i l'avui amb material de la Fototeca de l'Arxiu; totes elles amb una incidència destacada entre el públic.

Les xifres de la resta de canals socials són també força remarcables, ja que totes han sofert un increment respecte a l'any anterior; **a Facebook hem aconseguit 52 seguidors més i a Instagram 181**, fet que exemplifica la tendència a l'alça que està experimentant aquest nou canal.

5.3 Les activitats

De totes les activitats que teníem programades per a l'any 2020 n'hem pogut dur a terme ben poques a causa del confinament i els efectes de la pandèmia. Així i tot, el primer trimestre de l'any vàrem poder realitzar pràcticament totes les que teníem previstes en format presencial.

No obstant això, la resta de l'any hem optat per activitats no presencials i en nous formats que anirem descrivint en aquest mateix apartat, les quals han resultat molt satisfactòries per l'èxit i la bona acollida que han tingut.

La commemoració del final de la Guerra Civil a Tarragona

El final de la Guerra Civil a Tarragona

XERRADA AMB JOSEP SÁNCHEZ CERVELLÓ I QUIM VENDRELL
'MAÇONERIA A TARRAGONA DURANT LA II REPÚBLICA I LA GUERRA CIVIL'
Dimarts 4 de febrer, a les 19 hores

XERRADA AMB DAVID ÍÑIGUEZ I DAVID GESALÍ
'PER MAR I AIRE: ELS ATACS AL PORT DE TARRAGONA (1936-1939)'
Dimarts 18 de febrer, a les 19 hores

XERRADA AMB RICARD MARTÍNEZ
'REFOTOGRAFANT ELS ESPAIS DE LA GUERRA CIVIL AL PORT DE TARRAGONA'
Dimarts 25 de febrer, a les 19 hores

Lloc: ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA - C/Anselm Clavé, 2
Places limitades

Port Tarragona ARXIU DEL PORT DE TARRAGONA

Des de fa uns quants anys al voltant del 15 de gener, data que coincideix amb el final de la Guerra Civil a Tarragona, diferents institucions i entitats culturals com la nostra, liderades pel Servei d'Arxiu i Documentació de l'Ajuntament de Tarragona, programem tot un seguit d'activitats de difusió per contribuir que es conegui el que va succeir abans i després del conflicte bèl·lic a la ciutat de Tarragona.

Així doncs, l'any 2020 proposàrem tres xerrades:

- Dimarts 4 de febrer, Josep Sánchez Cervelló i Quim Vendrell, amb el títol "Maçoneria a Tarragona (i Catalunya) durant la II República i la Guerra Civil" impartiren aquesta conferència centrada en la qüestió maçònica, veritable desconeguda però de vital transcendència en l'entramat polític i social en l'entorn de la Guerra Civil.

- El 18 de febrer la xerrada va anar a càrrec de David Iñíguez i David Gesalí i portà per títol: "Per mar i aire: els atacs al port de Tarragona (1936-1939). Tipologies, tàctiques i estratègies emprades". Ambdós historiadors explicaren com els franquistes no escatimaren recursos en el conflicte emprant submarins, vaixells, hidroavions, avions de bombardeig nocturns i diürns i tampoc estalviaren en estratègies; el resultat foren múltiples accions de diferents tipologies i artefactes diversos, amb l'objectiu de destruir al màxim la infraestructura portuària tarragonina.

- La darrera conferència va tenir lloc dimarts 25 de febrer i la impartí Ricard Martínez, fotògraf i fundador d'Arqueologia del Punt de Vista qui, amb el títol: "Refotografiant els espais de la Guerra Civil al Port de Tarragona", aportà una visió diferent, fruit de la seva experiència centrada en els dos tallers de refotografia que ha impartit en el Port de Tarragona, "Traces i estralls. Un passeig per l'interior de les fotografies de la Guerra Civil al Port de Tarragona" els anys 2017 i 2019. Un itinerari guiat per les mateixes imatges en una íntima interacció entre elles i cadascuna de les persones assistents als tallers amb l'objectiu de constatar com són d'eloqüents les imatges quan són observades en el lloc on van ser realitzades.

Els secrets de l'Arxiu

Amb motiu del **Dia Internacional de les Dones** organitzarem l'activitat **Els secrets de l'Arxiu** amb Rat Cebrián que està adreçada al públic familiar amb infants a partir dels 4 anys i fins als 12 i consisteix en una visita teatralitzada a càrrec del personatge de Maria Antònia de Castellarnau i dos tallers: 'La meua família i jo' i 'Un lloc per a cada cosa'.

L'objectiu no és altre que valorar la tasca que es fa en els arxius, tant d'ordenació i classificació dels documents, com de preservació i difusió de la memòria de les institucions.

PROPOSTES

La dona que coneixia tots els secrets i interioritats del Port de Tarragona

Demà i diumenge es farà l'activitat 'Els secrets de l'Arxiu', a càrrec Rat Cebrián amb motiu del Dia Internacional de la Dona

Anna Ferrer
Malgrat que l'univers marítim pugui semblar un món d'hommes, a Tarragona és una dona qui coneix amb tot luxe de detalls les petites i grans històries del Port. El seu nom és Maria Antònia de Castellarnau. Ella era la dona de Josep Anton de Castellarnau, qui fou tesorero de la Junta Protectora de les obres del Port de Tarragona, un organisme del segle XVIII però a la creació de l'Autoritat Portuària. La Maria Antònia, gràcies a la seva posició i a la del seu marit, era coneixedora d'algunes de les interioritats de la infraestructura portuària i ara està disposada a desvelar alguns dels secrets en l'activitat **Els secrets de l'Arxiu**. Aquesta proposta familiar, pensada per a infants de 4 a 12

anys, es durà a terme demà a la tarda, a les 6, i diumenge al matí, a les 11, en el marc de les activitats que ha programat el Port de Tarragona amb motiu del Dia Internacional de la Dona.

L'encarregada de posar-se en la pell de Maria Antònia de Castellarnau serà la conta-cortes Rat Cebrián. L'activitat començarà amb una visita teatralitzada a l'Arxiu, en la qual el personatge de la Maria Antònia ensenyarà als participants alguns dels tresors que s'amaguen dins d'aquest equipament. Un cop s'acaba la visita, els infants participen en dos tallers. El primer d'ells porta per títol *La meua família i jo* i en ell els participants s'endinsaran en la història més pròxima, la de la seva família, tot fent un arbre genealògic. El segon taller és *Un*

lloc per a cada cosa i té com a objectiu explicar la importància de l'ordenació i la classificació de la documentació dins de l'Arxiu basant-se en un entorn molt pròxim als infants que hauria d'estar sempre endreçat: la seva habitació.

Aquesta serà la cinquena vegada que es fa **Els secrets de l'Arxiu**. L'activitat va enganyar-se l'any passat amb motiu del Dia Internacional dels Arxius i s'ha repetit el Dia Marítim Mundial del 2018 i del 2019, així com en el Dia Internacional del Nen de 2019. «Els participants surten molt contents, els nens s'ho passen molt bé i la Rat és simplement un 10», assegura la responsable de l'Arxiu del Port, Coia Escoda. L'activitat és gratuïta i cal fer reserva prèvia per a prendre-hi part.

A l'esquerra i a dalt a la dreta, dos moments de l'activitat, que ja es va fer al novembre. A baix a la dreta, la façana de l'Arxiu.

Els secrets de l'Arxiu, amb Rat Cebrián

- Dissabte, 7 de març a les 18 h
- Diumenge, 8 de març a les 11 h
- Arxiu del Port de Tarragona (carrer Anselm Clavé, 2)
- Activitat recomanada per a famílies amb infants fins a 12 anys
- Activitat gratuïta. Places limitades
- Reserva a arxiu@porttarragona.cat

Es van fer dues sessions de l'activitat, dissabte 7 de març a la tarda i diumenge 8 al matí.

El mes de maig elaborarem un vídeo en el qual la senyora Castellarnau, protagonista de l'activitat, explicava com havia passat el confinament a causa de la COVID-19 i el vàrem fer públic a les xarxes.

Escape room. El misteri de l'arxiviera

Durant l'any 2020 Auriga Serveis Culturals organitzà quatre sessions d'aquest escape room a

l'Arxiu entre els mesos de febrer i març. Recordem que l'escape room és un joc en el qual s'ha de resoldre una sèrie d'enigmes utilitzant tot l'enginy i imaginació possibles per tal de superar el repte abans no s'esgoti el temps proposat. Els objectius de l'activitat passen per oferir una proposta diferent d'oci per tal d'apropar l'Arxiu a la ciutadania alhora que es donen a conèixer alguns dels espais i serveis de l'Arxiu del Port.

Amb motiu de la pandèmia mundial no es van poder dur a terme la resta de sessions programades fet pel qual es decidí fer una versió digital de l'activitat, [un tast de la qual es va fer públic el 4 de gener de 2021](#) i s'espera que estigui disponible durant el primer trimestre d'aquest mateix any.

El Dia Internacional dels Arxius

El 9 de juny és la data en què se celebra arreu del món el Dia Internacional dels Arxius, instaurada pel [Consell Internacional d'Arxius \(ICA\)](#) l'any 2008 coincidint amb el 60è aniversari de la creació d'aquesta entitat internacional que vetlla pels arxius d'arreu del món i pels seus i les seves professionals.

L'any 2020 a causa del confinament i la pandèmia mundial, l'ICA/CIA va decidir mantenir la data del 9 de juny per a la celebració del DIA, encara que la major part d'activitats van ser en format no presencial. El Consell Internacional d'Arxius va proposar l'etiqueta **#UnArxiuÉs** per recordar la importància dels arxius i dels professionals que hi treballen; els arxius catalans es van

sumar a la iniciativa adoptant el lema: **persones-vides-arxius** i l'etiqueta **#arxiusaccessibles** amb l'objectiu de donar més visibilitat als arxius i posar-los en el lloc preferent que haurien d'ocupar a les nostres societats en tant que preservadors de la memòria col·lectiva passada i futura.

L'acció conjunta més important i a la qual l'Arxiu del Port de Tarragona es va adherir, promoguda pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, va ser una campanya de captació de vídeos gravats per les mateixes persones usuàries dels arxius, des de casa seva, amb la pretensió que expliquessin des d'un punt de vista molt personal la seva vivència en els nostres centres. En la campanya hi van participar 58 arxius i es van recopilar 66 vídeos.

[L'Arxiu del Port de Tarragona feu la seva contribució amb un vídeo](#) enregistrat per l'arquitecte Ramon Aloguín, col·laborador del nostre centre. El [producte digital resultant](#) es va fer públic a través de les xarxes socials el dia **9 de juny de 2020**.

A banda d'aquesta activitat comuna amb la resta d'arxius catalans, des de l'Arxiu del Port de Tarragona es van fer altres actuacions, com ara un vídeo de presentació del que seria l'activitat que havíem d'estrenar amb motiu del 30è aniversari de l'Arxiu aquest any 2020 titulada: **[Coneix els secrets de l'Arxiu amb...](#)** que compta amb la participació de dos personatges molt estimats

Coneix els secrets de l'Arxiu del Port amb...

#IAW2020 #DIA2020

i que ja fa uns anys que ens acompanyen i ens ajuden a donar visibilitat al nostre centre: el capità Apodaca i la senyora Castellarnau. Com que l'activitat no es va poder estrenar en format presencial es va fer un document audiovisual per donar-la a conèixer.

També durant la Setmana dels Arxius, tant a les xarxes socials com al [canal de Youtube](#) es va presentar un altre document audiovisual per posar en vàlua una de les sèries documentals més importants que conservem a l'Arxiu: els projectes d'obres.

Taller Com llegir i interpretar documents cartogràfics

Pel mes de març estava previst dur a terme un taller de cartografia a càrrec de José Ignacio Muro Morales, professor de Geografia Humana de la URV i Especialista en Història de la Geografia i cartografia.

L'objectiu del taller era mostrar la utilitat dels documents cartogràfics per a qualsevol mena d'investigació; saber-los interpretar i extreure la quantitat d'informació que contenen, donar tècniques i coneixements per a poder llegir i interpretar amb més facilitat documents cartogràfics.

El taller s'estructurava en quatre sessions de les quals només dues es van poder impartir en format presencial perquè després esdevingué el confinament. La resta de sessions es reprengueren en format virtual a través de la plataforma Teams el mes d'octubre.

Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual

El Dia Mundial del Patrimoni Audiovisual, que se celebra el 27 d'octubre, contribuirem a l'efemèride amb l'aportació d'un document audiovisual amb imatges familiars de l'any 1936 al Port de Tarragona procedents de la Fototeca de l'Arxiu i que fa uns anys cedí la família Pallach-Badia.

En férem ressò a través dels canals socials i del [canal de Youtube de l'Arxiu](#) on el vídeo ha assolit la xifra de 526 vistes.

150 anys de la Junta d'Obres del Port de Tarragona

Arran dels efectes de la pandèmia alguns dels actes previstos per a celebrar aquesta efemèride des del Port de Tarragona van haver de ser ajornats o fins i tot suspesos.

Des de l'Arxiu i la Direcció de Port-Ciutat havíem programat un seguit de visites a **Espais portuaris per descobrir** com el pont mòbil, aprofitant el vintè aniversari de la seva construcció. De les sis visites inicials programades a aquesta infraestructura, en les quals es podia veure el seu interior mentre està en funcionament, només se'n van poder dur a terme la meitat. No obstant això hi participaren una vuitantena de persones.

Aprofitant l'avinentsa va veure la llum el número 2 de la col·lecció "Petit Format" del Servei de Publicacions del Port amb el títol: [20 anys de pont mòbil](#) de Ricard Lahoz que es va lliurar als assistents a les visites i es troba disponible per a la seva descàrrega a la pàgina web del Port.

30 anys de l'Arxiu

El 4 de juliol de 1990 obria les portes al públic l'Arxiu del Port de Tarragona. Malgrat que comptàvem amb una programació especial, els actes, que inicialment havien de començar el mes de juliol de 2020, a causa de la pandèmia es van haver d'ajornar.

El dia 4 de juliol, però, es va compartir a través dels canals socials un vídeo a manera de petit homenatge que titulàrem: **30 anys al teu costat!** (lema d'aquest aniversari) un reconeixement a totes les persones que al llarg d'aquests trenta anys han estat presents d'una manera o altra en el dia a dia de l'Arxiu.

- Instal·lació fotogràfica “Autoretrat d'un vaixell anomenat Arxiu”

Una de les accions més importants en relació a la celebració dels 30 anys de l'Arxiu és una instal·lació fotogràfica a la façana de l'edifici de l'Arxiu a la plaça dels Carros, cantonada carrer d'Anselm Clavé, obra del fotògraf i creador Ricard Martínez, i que porta per títol: **Autoretrat d'un vaixell anomenat Arxiu.**

El projecte, que va néixer abans de la pandèmia, segons el mateix autor incorpora reflexions sorgides arran de la nova situació que estem vivint perquè modula el present i el futur. El títol és una clara declaració d'intencions de l'obra. Autoretrat és un concepte que respira de la particular tradició dels retrats de vaixell, tot subratllant la independència d'una entitat, l'Arxiu, que és capaç de dibuixar-se ella mateixa, a partir dels registres que custodia.

La instal·lació consisteix en una gran refotografia, un retrat de l'edifici a través del temps construït amb fotografies de diversos moments dels gairebé cent anys de la seva existència; imatges que registren la construcció i reforma de les diverses vides que ha tingut.

La imatge es plega exactament pel mateix lloc on es doblega l'edifici que representa. La composició fotogràfica realitza així un gest figuratiu, però afectuós, tot estrenyent la mateixa pedra que, any rere any ha documentat.

Tanmateix, la instal·lació esdevé la proa del vaixell en què s'ha convertit tot l'edifici. A la finestra superior hi ha la fotografia d'un home que albira des d'on precisament serà instal·lada la imatge. Es tracta d'un treballador retratat, potser involuntàriament, durant les obres de construcció l'any 1923, però que ara esdevé un guaita que esguarda el destí de l'edifici, tot mirant al futur del qual tots en formem part.

La imatge composta comprimeix el temps. No tan sols mostra l'edifici en construcció, la seva evolució, sinó que també el retrata navegant pel temps, propulsat -sens dubte- per les veles dels documents que conté, per la seva història.

La instal·lació va acompanyada d'un panell explicatiu a peu de carrer a l'abast de les persones interessades i es podrà contemplar, com a mínim, fins al pròxim estiu de 2021 en què finalitzaran els actes i activitats proposats per la celebració del 30è aniversari.

6. LES PUBLICACIONS

L'Arxiu del Port ha col·laborat, com és habitual, amb el Servei de Publicacions del Port en diverses accions durant l'any 2020 que són:

- El 13 de febrer de 2020 es presentà a la sala d'actes de l'Arxiu el llibre de Salvador J. Rovira Gómez i Josep M. Sanet Jové: *La mar de Tarragona al segle XVI*, el tercer de la trilogia sobre la mar de Tarragona.
- El 17 de desembre de 2020 i en format virtual va tenir lloc la presentació del llibre: *Els Fontanals i Vidal. Una família influent al barri del Port de Tarragona (1825-1960)* de Francesc Gassó Minguet, publicat pel Port de Tarragona sota la col·lecció "Saturnino Bellido". L'acte es va retransmetre en streaming des del canal [Youtube del Port de Tarragona](#) assolint una participació força alta arribant als 73 espectadors. Com a complement a l'acte de presentació es va realitzar un vídeo introductori a l'obra de Gassó i a la casa Fontanals que es pot veure al [canal de Youtube de l'Arxiu](#).
- En qualitat de membres del jurat participàrem en la **setena edició del Premi de Narrativa Curta Port de Tarragona**, organitzat conjuntament amb els Serveis Territorials d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

7. LES COL·LABORACIONS I ASSESSORAMENTS

Amb l'**Associació d'Arxivers de Catalunya** s'ha participat en diverses campanyes orquestrades, principalment, pel canal de Twitter com la inspirada en la iniciativa [#AskAnArchivistDay](#) promoguda per la Society of American Archivist que aquí va adoptar l'etiqueta [#PreguntemAlsArxius](#). O la del calendari d'Advent arxivístic que va tenir lloc entre l'1 i el 24 de desembre amb l'etiqueta [#NadalAlsArxius](#) i l'objectiu de donar més visibilitat als centres.

Amb la DaDa, el diari digital de l'Associació d'Arxivers de Catalunya, es van aportar dades per a l'article de Sergi Borralló: [ArxiRuta: Arxiu del Port de Tarragona](#) publicat el 29 de setembre.

- En ple confinament ens afegirem també a la iniciativa del **Consell Internacional d'Arxius** que amb el lema: Els arxius i els documents són accessibles pretén difondre la consulta en línia dels documents d'arxiu.

- Amb els responsables del **blog Barri del Port** participarem en l'activitat que sota l'etiqueta **#estones veïnals** pretén entretenir al veïnat del barri en època de confinament. Per aquest motiu realitzarem un **vídeo de l'edifici de l'Arxiu** en el qual a través d'imatges, tant de l'exterior com de l'interior, de les instal·lacions de l'Arxiu, així com d'alguns documents representatius, explicarem la seva història.

- Amb la **Direcció de Port-Ciutat** de l'Autoritat Portuària col·laborarem en les activitats del Sant Jordi Virtual, concretament en la tria i la difusió de les 12 propostes de **lectures confinades** a partir del catàleg de publicacions de la pàgina web del Port i també en qualitat de jurat del concurs literari infantil i juvenil sota el títol: Sant Jordi, la princesa i el drac, què farien ells confinats?

- Amb el Museu del Port i amb motiu de les festes de Nadal prepararem un recull de fotos històriques nadalenques amb imatges de les fototeques d'ambdós centres. Es va fer públic a través de les xarxes socials el vídeo titulat: Nadal al Port. Recull d'imatges històriques.

- Amb la revista **Fet a Tarragona** participarem en el reportatge: "Set documents per a la història" d'Anna Plaza Poblet, publicat en el número 44 el mes de novembre de 2020.

8. LA FORMACIÓ DEL PERSONAL

El personal adscrit a l'Arxiu ha participat al llarg de 2020 en diferents cursos i jornades, tant organitzats per l'Autoritat Portuària, com per altres entitats, la major part d'ells en format no presencial:

- X Jornada de Debat: l'impacte de les marques turístiques en els museus: noves estratègies. Organitzat per la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana.
- XI Laboratori d'Arxius Municipals. De la digitalització al servei digital. Organitzat per l'Associació d'Arxivers de Catalunya.
- Reunions eficaces per Teams. APT.
- Mesures preventives de la tornada al treball presencial a l'APT. APT.
- Com liderar en temps de crisi. APT.
- Treball col·laboratiu amb O365. APT
- Comunicació saludable en l'àmbit professional i del confinament. APT
- Estratègies d'innovació. Innovar en temps de crisi. APT.
- Mesures aprovades per la crisi del COVID-19 que afecten al sector cultural. Professionals de la gestió cultural.
- Gestió de documents amb O365. Sharepoint online i Teams. AAC.
- IV Jornada de màrqueting cultural. Institut Català de les empreses culturals.

9. L'ARXIU ALS MITJANS

<http://www.canalreustv.cat> - El pont mòbil de Tarragona s'obre al públic 20 anys després

<https://www.diaridetarragona.com> - Visita a los lugares más desconocidos del Port de Tarragona

www.diarimes.com - La Guerra Civil amb tots els matisos. Els historiadors David Íñiguez i David Gesalí van oferir una xerrada a l'Arxiu del Port de Tarragona

www.diarimes.com. Ricard Martínez ha ofert a l'Arxiu del Port la xerrada "Refotografiant els espais de la Guerra Civil al Port de Tarragona"

www.diarimes.com - Les entranyes del pont mòbil del Port. L'Autoritat Portuària organitza visites guiades per veure el mecanisme que mou les dues fulles d'aquesta infraestructura

diaridigital.tarragona21.com - El Port de Tarragona celebra els vint anys del pont mòbil incorporant-lo com a oferta de visites

diaridigital.tarragona21.com - L'Arxiu del Port commemora el final de la Guerra Civil

diaridigital.tarragona21.com - Presentació del llibre 'La gent de mar de Tarragona (segle XVIII); al Port de Tarragona

diarioelcanal.com - El puerto de Tarragona "descubre" sus espacios en el 150 aniversario

www.fetatarragona.cat - El pont mòbil del Port s'obre al públic

www.firesifestescatalunya.cat - "30 anys al teu costat!", de l'Arxiu del Port de Tarragona

infocamp.cat - L'Arxiu del Port de Tarragona celebra els seus 30 anys d'història

www.lanovaradio.cat - Cultura en temps de confinament. 57: entrevista a Coia Escoda de l'Arxiu del Port de Tarragona

<https://larepublicacheca.cat> - El pont mòbil del Port de TGN celebra el seu 20è aniversari

<https://larepublicacheca.cat/> L'Arxiu del Port de Tarragona farà la seva primera emissió en directe per presentar un llibre

www.lavanguardia.com - El Puerto de Tarragona ofrece visitas guiadas empezando por su puente móvil

<https://rctgn.cat> - Els secrets dels 30 anys d'Arxiu del Port

<https://rctgn.cat> - Celebrem el Dia Internacional dels Arxius amb l'Arxiu del Port

<https://reusdigital.cat> - 'Els secrets de l'Arxiu' amb Rat Cebrián, al Port de Tarragona

<https://reusdigital.cat> - El Port de Tarragona engega un conjunt de visites guiades a les seves instal·lacions amb motiu del 150è aniversari

<https://reusdigital.cat> - El Port de Tarragona presenta un programa d'activitats nadalenques amb el títol 'Les nits de la il·lusió'

<https://tac12.tv> - Visitem el pont mòbil de Tarragona per dins per primer cop en 20 anys

<https://tgnblog.tarragona.cat> - Coia Escoda és la responsable de l'Arxiu del Port que aquest 2020 celebra el 30è aniversari de la seva obertura

<https://tarragonadigital.com> - El Port de Tarragona organitzarà dues visites guiades al pont mòbil del Serrallo dos diumenges de març

<https://tarragonadigital.com> - La casa de la memòria: la Covid-19 espatlla el 30è aniversari de l'Arxiu del Port de Tarragona

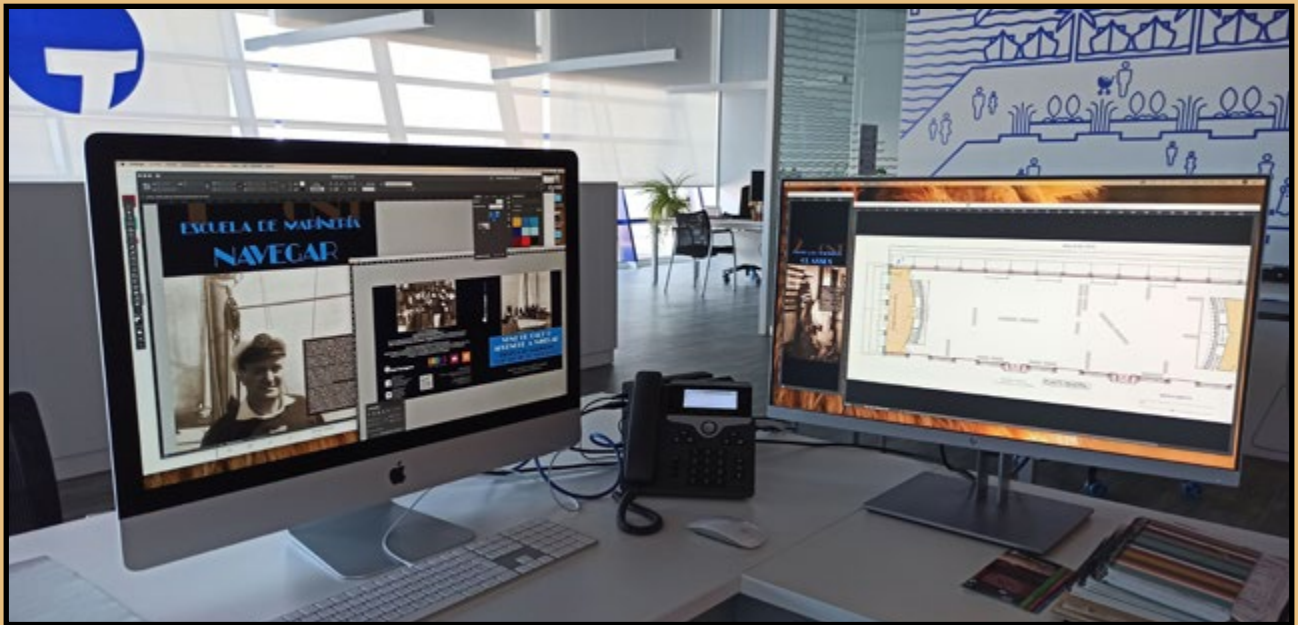
<https://tarragonadigital.com> - El Port de Tarragona presenta el llibre sobre els Fontanals, família influent del barri portuari

www.tarragonaradio.cat - L'Arxiu del Port de Tarragona celebra 30 anys d'història

www.tarragonaradio.cat - Dia Internacional dels Arxius

www.tarragonaradio.cat - El Port celebra els 20 anys del pont mòbil ensenyant els seus secrets a la ciutadania

www.20minutos.es - El Puerto de Tarragona ofrece visitas guiadas empezando por su puente móvil

5 Imatge Port-Ciutat

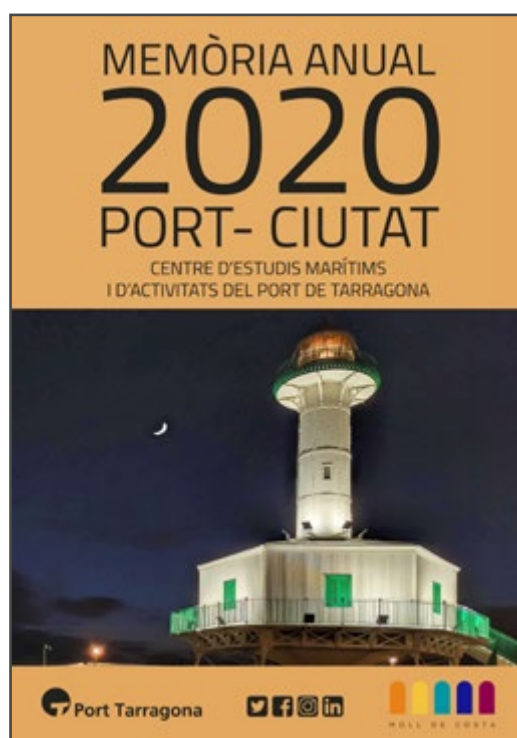
Imatge Port-Ciutat

El Centre d'Estudis Marítims i d'Activitats del Port de Tarragona (CEMAPT) té un Departament propi d'imatge, aquest coordina i genera tota la imatge necessària per a la part cultural del Port de Tarragona.

Aquest any amb la pandèmia de la Covid-19, la imatge Port-Ciutat ha estat centrada en exposicions i molta producció per Xarxes Socials teletreballant i coordinant feines al Port.

Els àmbits d'actuació són:

- Exposicions (Moll de Costa i en altres ubicacions, de creació interna o externa)
- Actes i diferents activitats
- Museu del Port
- Arxiu del Port
- Teatret del Serrallo
- Servei de Publicacions del Port
- Anuncis culturals per a diferents mitjans, en paper i digitals
- Creació de totes les imatges i vídeos de les Xarxes Socials, 50 Imatges 'Ahir-Avui'
- Memòria anual Port-Ciutat
- Audiovisuals culturals
- Cartell Rambla Nova de Tarragona (trimestral)
- Diferents creacions gràfiques per a objectius concrets
- Memòria anual Port-Ciutat

El volum de producció aproximat és de:

- 16 Exposicions: creació de díptic, cartell exterior, invitació i grafisme divers
- Producció sencera de les exposicions "Vent de Dalt" i "Tarragona Confinada" al Tinglado 1
- Crea més de 100 anuncis en diferents formats
- Creacions tridimensionals (3d) diverses, aquest any la nova Mascota Norai del Port
- Suport producció web, Xarxes Socials, Vídeos YouTube...
- Suport diari a tots els departaments Port-Ciutat

FOTO HISTÒRICA

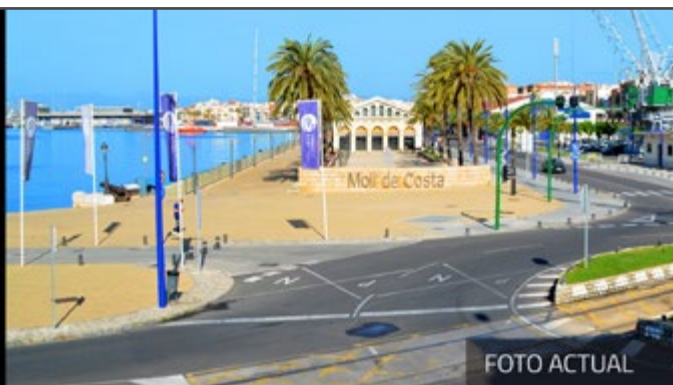

FOTO ACTUAL

FOTO HISTÒRICA

FOTO ACTUAL

Fotografies **Ahir**
Avui
del Port de Tarragona

FOTO HISTÒRICA

FOTO ACTUAL

FOTO HISTÒRICA

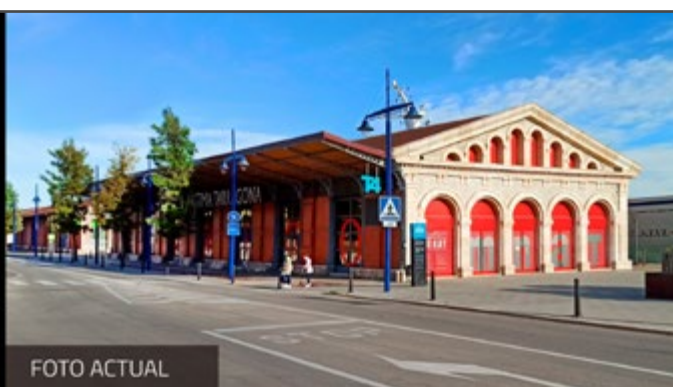

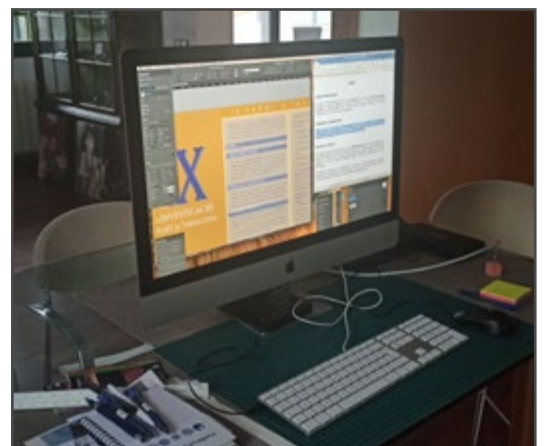
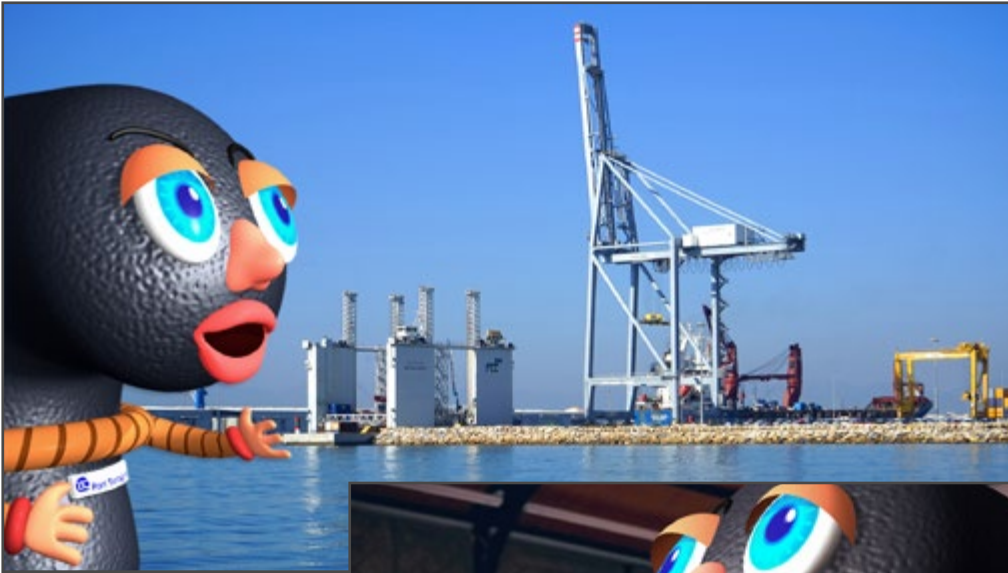
FOTO ACTUAL

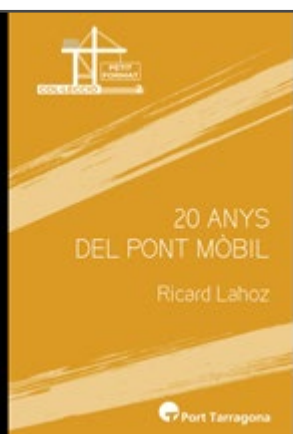

FOTO HISTÒRICA

FOTO ACTUAL

ÍNDEX
ÍNDICE

6

Servei de Publicacions del Port de Tarragona

Servicio de Publicaciones del Port de Tarragona

PUBLICACIONS DEL
PORT DE TARRAGONA

Seguint el mateix índex que en la memòria d'activitats d'anys anteriors, les referides a l'any 2020 d'aquest Servei de Publicacions són les que es detallen a continuació.

1. CONSULTES I DESCÀRREGUES DE LA PÀGINA WEB

Durant l'any 2020, les descàrregues / consultes han estat 13.422. Un augment considerable (un 150%) possiblement atribuïble a "l'efecte confinament" per la pandèmia de covid-19. El detall de llibres més consultats / descarregats és:

- 25 ANYS DEL PONT MÒBIL. Autor: Ricard Lahoz. (613)
- VII PREMI DE NARRATIVA CURTA PORT DE TARRAGONA. Autors: guanyadors i seleccionats del premi. (1.041)
- L'EDIFICI DE LA COOPERATIVA OBRERA TARRACONENSE 1919-2019. Autor: Ramon Aloguín Pallach. (2.157)
- GEGANTS MOROS DE TARRAGONA. Autors: Àngels Cantos, Josep Maria Casas i Antonio Gómez. (2.236)
- ELS FONTANALS I VIDAL. UNA FAMÍLIA INFLUENT AL BARRI DEL PORT DE TARRAGONA (1825-1960). Autor: Francesc Gassó Minguet. (2.434)
- LA MAR DE TARRAGONA (AL SEGLE XVI). Autors: Salvador-J. Rovira i Gómez, Josep Ma. Sanet i Jové. (1.932)
- 25 ANYS DE L'ÚLTIMA RIUADA. Autor: Ricard Lahoz. (3.009)

(el parèntesi indica nombre de consultes /descàrregues)

2. EDICIONS DEL SERVEI DE PUBLICACIONS

2.1 VII PREMI DE NARRATIVA CURTA PORT DE TARRAGONA

Hi poden participar, com en edicions anteriors, alumnes d'ESO, Batxillerat, Cicles Formatius de Formació Professional i Escola Oficial d'Idiomes amb un màxim d'edat de vint-i-dos anys. Setena convocatòria del Premi, però amb la novetat de la incorporació d'un premi en Narrativa Breu, mitjançant Twitter, i un premi d'Imatges, mitjançant Instagram.

Així i tot, només es va poder completar el premi de Narrativa Curta, ja que el confinament, a partir de març, va deixar sense efecte els altres dos premis, que s'iniciaven el mes de març i d'abril, respectivament.

L'edició de Narrativa Curta del 2020 va ser resolta pel jurat de la següent manera:

Títol	Alumne/a	Centre	Premi
BLUE FARS	Eva López Doblado	INS Els Pallaresos	1r Anglès
CONTRACORRENT	Biel Ramon Canela	INS Tarragona	1r ESO 2n cicle
RECORDS COSTANERS	Arnau Virgili Giménez	Ins.Ramon de la Torre	1r BAT
UN MAR DE MEMÒRIES	Anna Pallejà Franquet	Lesto.l'Ensenyança Tarragona	1r ESO 1r cicle
COR DE PEIX	Julia Guinaldo Albesa	Institut Miami Platja	2n ESO 1r cicle
EL MAR ÉS UN RECORD	Martina Salvadó Montalban	INS Antoni de Martí i Franquès	2n BAT
EL PERGAMÍ DEL PORT DE TARRAGONA	Alexandra Sans Gavaldá	Col. Mare de Déu del Carme	2n ESO 2n cicle

El segon premi en llengua anglesa quedà desert.

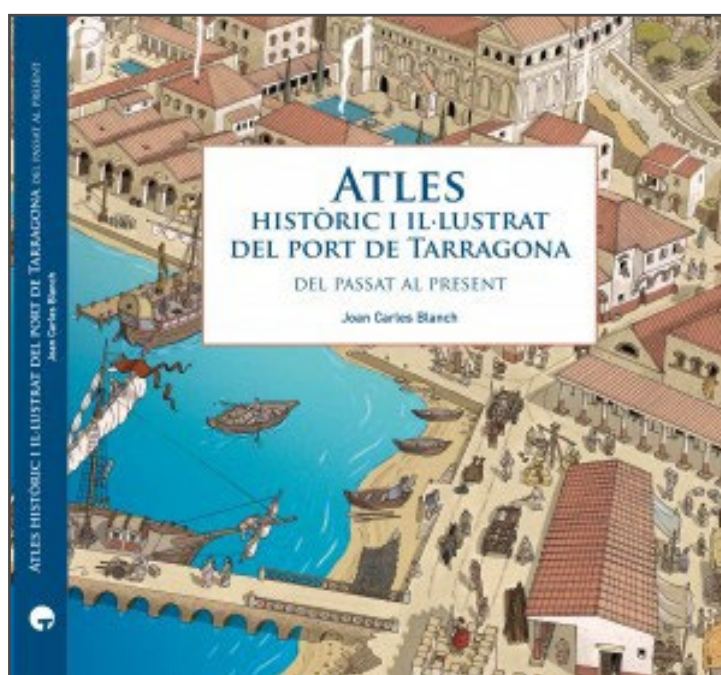
El dia 29 de juliol de 2020 s'efectuà el lliurament dels premis a bord de la "Golondrina", espai idoni per preservar les recomanacions sanitàries davant la covid-19. Durant l'acte també es va presentar el llibre, en edició digital, que recull els treballs guanyadors a més dels treballs seleccionats, atesa la qualitat d'aquests.

L'edició digital (format EPUB i PDF) dels treballs guanyadors i seleccionats es pot descarregar a: <https://ja.cat/OvIk0>

2.2 ATLES HISTÒRIC I IL·LUSTRAT DEL PORT DE TARRAGONA. DEL PASSAT AL PRESENT (2a. edició), de Joan Carles Blanch

S'ha fet una segona edició de l'Atles, atesa la bona acollida de la primera edició, alhora que s'ha efectuat la traducció al castellà del text, i restem l'espera de poder fer-ne l'edició en aquest idioma.

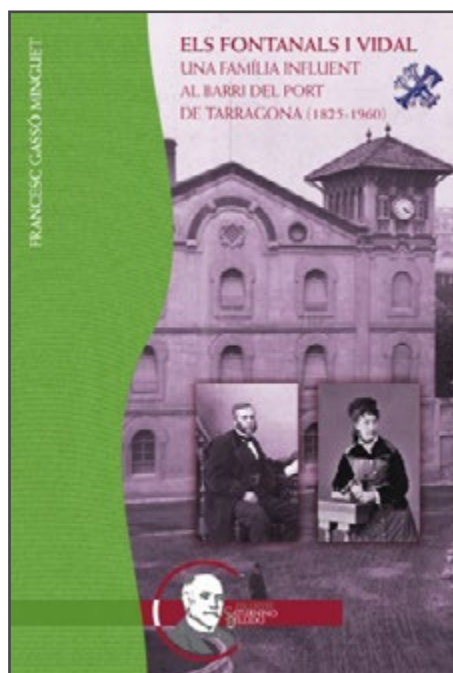
2.3 XI JORNADES D'ARQUEOLOGIA INDUSTRIAL DE CATALUNYA. PATRIMONI PORTUARI I DE LES INDÚSTRIES VINCULADES ALS PORTS

Jornades que es van portar a terme al Museu del Port de Tarragona durant els dies 21, 22 i 23 de novembre de 2019. Posteriorment, les prop d'una cinquantena de comunicacions presentades van ser coordinades i revisades per a la seva publicació des del Servei de Publicacions del Port. El resultat és una edició en format PDF amb possibilitats d'edició impresa.

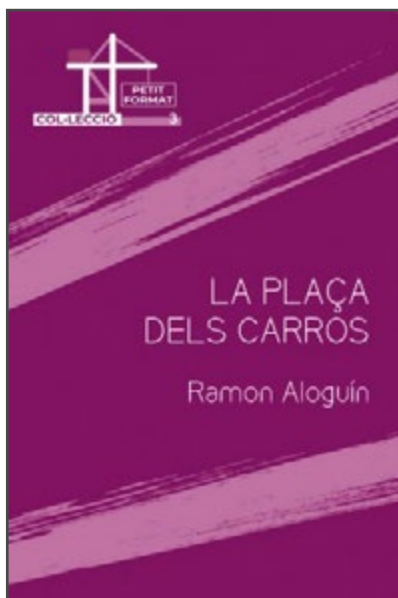
2.4 ELS FONTANALS I VIDAL. UNA FAMÍLIA INFLUENT AL BARRI DEL PORT DE TARRAGONA (1825-1960), de Francesc Gassó Minguet

Aquest treball va ser el finalista del VIII Premi d'Investigació del Port de Tarragona, i la seva publicació va ser decisió del jurat de l'esmentat premi. El llibre d'en Francesc Gassó és una molt bona obra per a conèixer la vida d'una nissaga familiar que, tot i no tenir ascendència tarragonina, es va instal·lar a la ciutat en una de les èpoques més pròsperes que aquesta ha viscut, justament quan el Port de Tarragona estava en plena efervescència i el tràfic de mercaderies per via marítima era molt considerable. La presentació s'ha fet de manera virtual, i en directe, a través del canal de YouTube. És una nova manera de fer presentacions que ens ha reportat més audiència que les presentacions presencials, valgui la redundància.

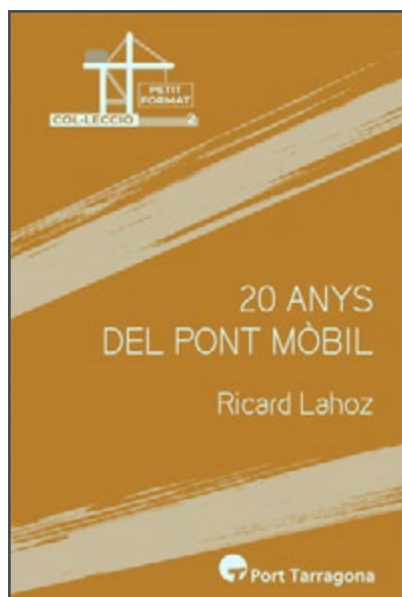
2.5 LA PLAÇA DELS CARROS, de Ramon Aloguín Pallach.

Hi ha hagut continuïtat en les edicions divulgatives que s'agrupen sota la col·lecció Petit Format. La plaça dels Carros, un espai emblemàtic del barri del Port, i que segons ens diu el seu autor: «...es va conèixer com la plaza del Muelle del Puerto, que encara apareixerà en documents de 1848. El nom popular, dels Carros, no necessita justificació: els carros s'hi agrupaven per anar cap al port. En tallar l'accés a les vies del tren, les cues es van fer encara més i més llargues, tot esperant l'obertura del fatal pas a nivell.»

2.6 20 ANYS DEL PONT MÒBIL, de Ricard Lahoz

Un altre dels elements commemoratius del Port ha estat els vint anys de l'entrada en funcionament del pont mòbil. Ricard Lahoz, l'autor d'aquest Petit Format, ens diu en un moment del text que: «Enrere queden quinze mesos d'obres. El 6 d'agost de 1998 es posa la primera pedra d'una nova infraestructura que farà un total de 1423 metres de longitud entre els molls de Lleida i Reus. El pont estricte són 196 metres, dels quals la part mòbil en fa 103. Es tracta de dues fulles simètriques amb un angle d'obertura de 82°, mentre la plataforma viària té una amplada de 12 metres, sumant els dos carrils de trànsit i els dos vorals. Pesa 86 tones i arriba a una alçada màxima de 2,5 metres.»

2.7 CIUTAT, PORT I TERRITORI. CARTOGRAFIA HISTÒRICA DE TARRAGONA ENTRE ELS SEGLES XVII I XIX, de Patricia Terrado

Treball guanyador del VIII Premi d'Investigació del Port de Tarragona. És un repàs força extens de la cartografia de Tarragona, i també del Port, entre els segles XVII i XIX. Una cartografia que anirà acompanyada d'una fitxa descriptiva sobre l'origen, autor, finalitat, dimensions, material... de cada plànol, així com la corresponent ressenya que ens farà l'autora. Durant l'any 2021 veurà la llum l'edició impresa.

3. COEDICIONS DEL SERVEI DE PUBLICACIONS

3.1 LA MAR DE TARRAGONA (AL SEGLE XVI), de Salvador-J. Rovira i Gómez i Josep Ma. Sanet i Jové.

Coedició que s'ha portat a terme atenent l'interès marítim i humà de l'obra, i que complementa els anteriors treballs d'aquests autors sobre els segles XVII i XVIII, però en aquesta ocasió no es limiten només a la realitat dels homes de mar (pescadors, mariners i mestres d'aixa), sinó que ho amplien a tot el que té a veure amb la mar tarragonina, entenent aquesta com Tarragona i Tamarit, encara que en el Cinc-cents eren independents entre si, ara constitueixen una mateixa unitat municipal.

3.2 **FOTOS FER-VI. TARRAGONA 1965-2015, de Ramon Giner i Rafael Vidal**

És una col·laboració feta per interès de ciutat, ja que Fer-Vi (Josep Ferrer Vilar) ha estat un dels fotògrafs que ha captat esdeveniments familiars, socials, esportius, lúdics o festius de la ciutat de Tarragona durant cinquanta anys. L'interès d'aquesta edició són les 893 fotografies en el seu context, així com l'índex onomàstic amb més de 3.000 entrades.

4. **SANT JORDI 2020**

Enguany, la pandèmia ha fet impossible celebrar la festa de Sant Jordi a la Rambla, amb l'estand del Port on mostraven les publicacions noves, i les no tan noves.

7

Creació, muntatge d'exposicions i manteniment d'espais

Creación, montaje de exposiciones y mantenimiento de espacios

El Centre d'Estudis Marítims i d'Activitats del Port de Tarragona (CEMAPT) treballa en la creació, restauració i manteniment del patrimoni marítim i col·labora amb el Museu del Port de Tarragona, durant la pandèmia de la Covid-19 s'ha seguit treballant en totes les tasques.

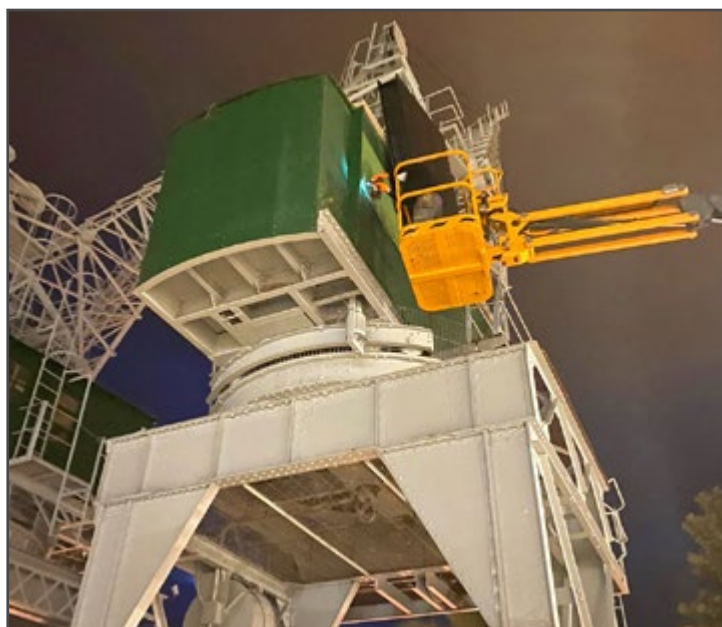
Els tallers de treball, on hi ha la fusteria i soldadura, estan situats a la nau C del moll de Castella del Port de Tarragona.

Una part important de la feina és la creació de les exposicions del Moll de Costa. El treball el realitza un equip multidisciplinari que comença amb el disseny i acaba amb el muntatge i desmuntatge de cadascuna de les diferents exposicions, exposicions que poden ser de producció pròpia o aliena.

Una altra de les activitats és la creació de diferents escenaris i estands per a certàmens i fires vinculades al Port de Tarragona.

Amb l'ajut dels TBC (treballadors en benefici de la comunitat) es realitzen tasques de manteniment i neteja.

Finalment, des del taller es realitzen tasques de conservació i manteniment de tots els departaments del Port de Tarragona així com de l'Arxiu del Port, el Fons d'Art i el Museu del Port.

Moll de Costa s/n
43004 Tarragona
Tel.: (+34) 977 259 400
exposicions@porttarragona.cat
www.porttarragona.cat